

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

L.O.E.

DEPARTAMENTO de MÚSICA

2015 - 2016

I.E.S. MONTE CASTELO

ÍNDICE

PRESENTACIÓN	3
INTRODUCCIÓN	4
OBJECTIVOS	
COMPETENCIAS BÁSICAS	13
2º ESO	39
4º ESO	54
AVALIACIÓN	88
FOMENTO DA LECTURA	92
FOMENTO DAS T.I.C.	92

PRESENTACIÓN

O Proxecto Curricular do Área de Música na E.S.O. e no Bachillerato foi confezoado polo Departamento de Música, tendo en conta as disposicións oficiais , a realidade musical da sociedade na que viven os alumnos e a experiencia previa do centro.

O Departamento de música do I.E.S. "Monte Castelo" de Burela está formado por María Rivero Lestón que imparte clases aos cursos 2º ESO, 3º ESO ,4º ESO. (Este curso é o único que non se imparte a asignatura de Música de Bacharelato nin en 1º nin en 2º)

Neste proxecto refléxase a posíbel diversidade do alumnado encanto a coñecementos previos,xa que se mostra ao alumnado o realmente significativo e básico, á vez que se proporcionan ferramentas para que poda ampliar os seus coñecementos mais allá do marco curricular.

A finalidade do Proxecto é ofrecer unha nova visión do estudo da música, partindo do próximo para chegar ao lejano, utilizando os recursos ao alcance e seleccionando o idóneo e relevante, ampliando certos temas en función das características de cada grupo.

No obstante a flexibilidade do currículo permite unha avaliación deste que será reflexada e comentada na memoria final do curso, as actas do Departamento segundo avancen os cursos académicos e nos anexos que sexan necesarios.

En xeral as modificacións debense a **falta de recursos** no centro e no Departamento, na aula ou á falta de motivación do alumnado ou unha parte deles que non permite relizar algunhas actividades, sobre todo as máis prácticas (máis frecuente na ESO.)

Este é o caso da práctica instrumental e do uso da informática e das nova tecnoloxías aplicadas á música.

INTRODUCCIÓN

Na etapa de Educación Secundaria pretende-se a aproximación diferenciada á plástica, dramatización e a música, para destacar mellor a súa identidade artística. Esta maior dedicación á análise ve-se favorecido polo desenvolvemento evolutivo dos alumnos deste período, que posúen unha maior capacidade de abstracción.

A educación musical permite contemplar a música como linguaxe , entendido como "código significativo" capaz de transmitir mensaxes non semánticas, aínda que si de estimulación do sentimento e a fantasía.

Como produción artística, coa súa dimensión estética como meio para valorar os sons producidos e percebidos , e como fonte de experiencia agradable como meio de relación social, de comunicación entre os seres humanos nun linguaxe universal, baseado en códigos culturais establecidos en cada sociedade.

Para que a aproximación á música poida ser analítica e propiciar a creación, a educación, a educación musical debe promover o desenvolvemento das capacidades perceptivas e expresivas do alumno.

O desenvolvemento das capacidades perceptivas na educación musical implica os elementos básicos de capacidade de:

escoita activa para discriminar os elementos do feito musical , audición significativa para relacionar o captado na escoita cos coñecementos previos e cos diferentes elementos integrantes da obramemoria comprensiva para osociar uns elementos a outros e para evocar experiencias musicais anteriores.

As capacidades expresivas se cifran en torno ao desenvolvemento de:

- . a voz, coa educación auditiva e vocal, grazas á cual adquiren-se destrezas relativas á respiración, emisión de sons e interpretación de melodias e ritmos.
- . o ritmo e en movemento, que implican coordinación corporal, á vez que se estimula a observazón auditiva e se confiere sentido globalizador á realización musical.
- . os xeitos instrumentais, como meio de produccion e interpretación mais complexos con coordinación de destrezas motrices, auditivas visuais e táctiles

Entre as capacidades perceptivas e as expresivas hai unha relación mútua que se amplía e afianza .

Por todo isto, a dobre vertente perceptiva-expresiva que posui o área de música na E.S.O. debe favorecer a adquisición de procedimentos, actitudes e conceptos adecuados que faciliten a audición da música fronte ao seu consumo irreflexivo, e o desenvolvemento de capacidades comunicativas e creativas, de forma que o encontro do alumno coa música sexa dinámico.

OBXECTIVOS

OBXECTIVOS PARA O 2º CURSO DE E.S.O.

- Usar a voz como instrumento natural útil para a expresión de ideas e sentimentos
- Interpretar colectivamente cancións de distintos tipos con unha técnica adecuada e unha correcta musicalidad Utilizar instrumentos escolares, populares e de construción propia para acompañar cancións aprendidas Llevar a cabo danzas de distintas épocas e culturas para mellorar o desenvolvemento corporal e a integración do grupo
- Conocer os elementos básicos do linguaxe musical que permiten ler partituras sinxelas
- Estudar os principais períodos musicais conectando as súas manifestacións artísticas e musicales Iniciarse no coñecemento da música popular e a súa función social
- Examinar os distintos estilos musicais actuais e o momento en que surgen
- Analizar o proceso publicitario , o papel que desempeña a música e a técnicas que intervienen
- Comprender a música como un proceso alleo a comportamentos sexistas e con posibilidades na consecución da paz
- Mostrar unha actitude aberta e sen prexuízos fronte a calquera tipo de música
- Entender o silencio como necesario para a música, as relacións cos demais e o noso propio bienestar, e da aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición

OBXECTIVOS MÍNIMOS EN RELAZÓN COS CONTIDOS:

- Coñecemento dos elementos básicos do linguaxe musical.

- Estudo das características muy básicas dos principios períodos musicais, autores e obras
- Desenvolvimento dunha actitude aberta e sen prexuízos cara a calquera tipo de música.
- Coñecemento e emprego dos diferentes instrumentos escolais e populares.

OBXECTIVOS PARA O 4º CURSO DE E.S.O.

- Desenvolver a memoria musical : rítmica , melódica e mental
- Analizar as audicións musicais recoñecendo e identificando os estilos , xéneros, formas e instrumentos que as integran
- Conocer o funcionamento do aparello auditivo
- Identificar os diferentes tipos de cancións correspondientes á música lixeira, bandas sonoras cinematográficas , publicitarias e radiofónicas
- Conocer os diferentes instrumentos do rock e as súas principais características técnicas
- Obtener información sobre a música comercial , papel que desempeñan as discográficas, función dos medios de difusión e marketing
- Obtener información sobre a actividade musical que se desenvolve nas cidades, a súa organización e mantemento
- Conocer os factores e influencias musicais que contribuíron ao nacemento do jazz, así como a súa evolución
- Analizar como os avances técnicos contribuíron á aparición de novos tipos de música culta: jazz e electrónica
- Aproximarse a linguaxe informático-musical polas posibilidades técnicas e expresivas que iso supón , así como ao proceso de gravación e venda de discos
- Conocer as características da música española ao longo da historia
- Buscar a relación existente entre manifestacións musicais de diferentes culturas e momentos , ritos ou feitos relixiosos tanto do folclore español como de culturas estranxeiras

OBXECTIVOS MÍNIMOS EN RELAZÓN COS CONTIDOS:

- Coñecemento da evolución da música española e as suas diferentes etapas histórica
- Aperfeizoamento da interpretación de obras musicais
- Análise musical recoñecendo e identificando os estilos, formas, texturas e instrumentos que as integran
- Coñecemento dos diferentes instrumentos do jazz e as suas principais características.

A música é unha das principais manifestacións culturais habidas ao longo dos tempos, a través da cal homes e mulleres expresaron o seu mundo interior, as súas inquedanzas, pensamentos e emocións, dun xeito artístico e excepcional. Así mesmo, é unha arte viva e experiencial, que lle permite a todo o alumnado experimentar coas súas posibilidades instrumentais, vocais e de movemento, a través do coñecemento dos procedementos compositivos constitutivos desta arte. A posibilidade de gravar o son fixo que se modificasen sensiblemente as relacións entre creadores, intérpretes e público; en efecto, os medios de comunicación contribúen á difusión masiva desta arte, ao mesmo tempo que as tecnoloxías da comunicación permiten ampliar considerablemente os referentes musicais da sociedade grazas ás súas achegas a toda a produción musicográfica mundial. Neste senso, a música faise presente en todas as opcións de lecer da mocidade: os concertos en vivo, os CD, reprodutores de música en

formato dixital, a televisión, os videoxogos, o cine, a publicidade, a internet, etc.

A materia de música na educación secundaria obrigatoria ten como obxecto guiar e afianzar os coñecementos musicais e a actitude ante a música que o alumnado alcanzou na educación primaria, situándoos nun marco de competencias que lle posibilite gozar da creación e da escoita musical; así mesmo, ten o obxecto de establecer puntos de contacto entre a música de carácter masivo e a gran tradición musical, xa que é un medio habitual de diversión e entretemento entre os mozos e mozas; por isto, cómpre afondar nesta etapa nas raíces culturais da música galega e a europea, recoñecéndoa como parte fundamental do noso patrimonio cultural, xa que, soamente a través do coñecemento profundo da nosa realidade cultural será posible desenvolver un achegamento ás culturas musicais doutros pobos.

Por estes motivos, a educación neste ámbito na etapa secundaria obrigatoria quere ser unha canle que permita por en funcionamento a iniciativa, a sensibilidade e a creatividade do alumnado, estimular a creación dunha conciencia artística propia, ao mesmo tempo que desenvolver actitudes de valoración da liberdade de expresión, ao achegarse ás expresión musicais doutros pobos, o que contribúe ao fomento da sensibilidade e á ampliación do propio horizonte estético. A vía de consecución destes obxectivos é a través da audición, da interpretación e da creación propia e allea.

Alcanzar estes obxectivos exige do noso alumnado o afianzamento da súa iniciativa propia e do sentido crítico sobre as manifestacións musicais que a sociedade da comunicación pon ao seu alcance. Tomar conciencia do gusto estético propio exige así mesmo, o desenvolvemento de valores persoais como os da dignidade, a liberdade, a autoestima e a seguridade nun mesmo, entre outros valores, especialmente no desenvolvemento artístico da práctica musical e do movemento en grupo, que require respecto e coordinación cos demais.

Cómpre ter en conta que o alumnado que inicia esta etapa vén de coñecer na educación primaria os fundamentos musicais máis xerais, polo que na nova etapa da súa formación está en condicións de afondar neles a través dunha metodoloxía analítica e propedéutica, que incida nos aspectos vertebradores da materia na educación secundaria obrigatoria e que son:

Bloque 1. escoita.

- * Utilización dos recursos necesarios para a comprensión da música escoitada.
- * Elementos que interveñen na construción dunha obra musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura, forma, tempo, dinámica, etc.
- * Identificación dos elementos da música e das súas características na audición e na análise de obras musicais.
- * Clasificación e discriminación auditiva dos diferentes tipos de voces e instrumentos e das distintas agrupacións vocais e instrumentais.
- * Audición, análise elemental e apreciación crítica de obras vocais e instrumentais de distintos estilos, xéneros, tendencias e culturas musicais, incluíndo as interpretacións e composicións realizadas na aula. Interese por coñecer músicas de distintas características e por ampliar as propias preferencias musicais.
- * A música en vivo: concertos e outras manifestacións musicais, da propia cultura musical e doutras. Interese por desenvolver hábitos positivos e de respecto aos demais durante a escoita.
- * Aplicación de estratexias de atención, audición interior, memoria comprensiva e anticipación durante a interpretación e creación musical.
- * Valoración da audición como forma de comunicación e como fonte de coñecemento e enriquecemento intercultural.

Bloque 2. Interpretación.

- * As características da voz e da palabra como medios de expresión musical. Habilidades técnicas e interpretativas, exploración e descubrimento das posibilidades da voz como medio de expresión musical.
- * Os instrumentos e o corpo como medios de expresión musical: características xenéricas e formais.
- * Agrupacións vocais e instrumentais na música de diferentes xéneros, estilos e culturas. A interpretación individual e en grupo.
- * Práctica de pezas musicais aprendidas a través da memorización e da lectura de partituras.
- * As grafías e outras formas de notación musical, convencionais e propias, empregadas como expresión musical.
- * Experimentación e práctica das distintas técnicas do movemento e da danza, expresión dos contidos musicais a través do corpo e do movemento e a interpretación dun repertorio variado de danzas.
- * Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e gravación de pezas musicais.
- * Práctica da relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación.
- * Exploración das posibilidades de diversas fontes sonoras e práctica de habilidades técnicas para a interpretación.
- * Práctica das pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao director/a e aos/ás e outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto.
- * Aceptación e cumprimento das normas que rexen a interpretación en grupo e a aportación das ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común.
- * Aceptación e predisposición para mellorar as capacidades técnicas e interpretativas propias e respecto ante outras formas de expresión.

Bloque 3. Creación.

- * A improvisación, a elaboración de arranxos e a composición como recursos para a creación musical en todas as súas vertentes; elaboración de arranxos de cancións e pezas instrumentais, con acompañamentos sinxelos e a selección de distintos tipos de organización musical.
- * Composición individual ou en grupo de cancións e pezas instrumentais para distintas agrupacións a partir da combinación de elementos e recursos presentados no contexto das diferentes actividades que se realizan na aula.
- * Sonorización de representacións dramáticas, actividades de expresión corporal e danza e imaxes fixas e en movemento na realización de producións audiovisuais.
- * Fomento da sensibilidade estética, desenvolvida a través da comprensión e interiorización da música.
- * Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas.
- * Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical.

Bloque 4. Contextos musicais.

- * Recoñecemento e localización nas coordenadas espacio-temporais das manifestacións musicais máis significativas do patrimonio musical galego, occidental e doutras culturas.
- * A pluralidade de estilos na música actual. Características culturais, artísticas e formais.
- * A música ao servizo doutras linguaxes; corporal, teatral, cinematográfica, radiofónica ou publicitaria.

Da organización dos contidos en bloques e eixos non se deriva unha priorización na súa secuencia. É dicir, na práctica, combinará ambos os aspectos do xeito que resulte máis coherente e que fomente a comprensión dos contidos e conceptos musicais por parte do seu alumnado.

Competências básicas

A incorporación de competencias básicas ao currículo permite pór o acento naqueles aprendizajes que se consideran imprescindibles, desde un planteamento integrador e orientado á aplicación dos saberes adquiridos. De aí o seu carácter básico. Son aquelas competencias que debe ter desenvolvido un xoven ou unha xoven ao finalizar o ensino obrigatorio para poder lograr a súa realización persoal, exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e ser capaz de desenvolver un aprendizaje permanente ao longo da vida.

A inclusión das competencias básicas no currículo ten varias finalidades. En primeiro lugar, integrar os diferentes aprendizajes, tanto os formais, incorporados ás diferentes áreas ou materias, como os informais e non formais. En segundo lugar, permitir a todos os estudantes integrar os seus aprendizajes, pór-los en relación con distintos tipos de contidos e utilizá-los de maneira efectiva cando lles resulten necesarios en diferentes situacións e contextos. E, por último, orientar o ensino, ao permitir identificar os contidos e os criterios de avaliación que teñen carácter imprescindible e, en xeral, inspirar as distintas decisións relativas ao proceso de ensino e de aprendizaje.

coas áreas e materias do currículo pretende-se que todos os alumnos e as alumnas atinxan os obxectivos educativos e, consecuentemente, tamén que adquiran as competencias básicas. Sen embargo, non existe unha relación unívoca entre o ensino de determinadas áreas ou materias e o desenvolvemento de certas competencias. Cada unha das áreas contribuí ao desenvolvemento de diferentes competencias e, á

sua vez, cada unha das competencias básicas atinxirá-se como consecuencia do traballo en varias áreas ou materias.

O traballo nas áreas e materias do currículo para contribuir ao desenvolvemento das competencias básicas debe complementarse con diversas medidas organizativas e funcionais, imprescindibles para o seu desenvolvemento. Así, a organización e o funcionamento dos centros e as aulas, a participación do alumnado, as normas de rexime interno, o uso de determinadas metodoloxías e recursos didácticos, ou a concepción, organización e funcionamento da biblioteca escolar, entre outros xeitos, poden favorecer ou dificultar o desenvolvemento de competencias asociadas á comunicación, a análise do entorno físico, a creación, a convivencia e a cidadanía, ou a alfabetización dixital. Igualmente, a acción tutorial permanente pode contribuir de modo determinante á adquisición de competencias relacionadas coa regulación dos aprendizaxes, o desenvolvemento emocional ou os xeitos sociais. Por último, a planificación das actividades complementarias e extraescolares pode reforzar o desenvolvemento do conxunto das competencias básicas.

No marco da proposta realizada pola Unión Europea, e de acordo coas consideracións que se acaban de expor, se identificaron oito competencias básicas:

11. Competencia en comunicación lingüística
22. Competencia matemática
33. Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico
44. Tratamento da información e competencia dixital
55. Competencia social e cidadána
66. Competencia cultural e artística
7. Competencia para aprender a aprender
18. Autonomía e iniciativa persoal

Describe-se a finalidade e xeitos distintivos , en cada unha delas, o nivel considerado básico que debe atinxir todo o alumnado ao finalizar a educación secundaria obligatoria.

O currículo da educación secundaria obligatoria se estrutura en materias, é en elas nas que han de se buscar os referentes que permitan o desenvolvemento e adquisición das competencias nesta etapa. Así pois, en cada materia se inclúen referencias explícitas acerca de a súa contribución a aquelas competencias básicas ás se orienta en maior medida. Por outro lado, tanto os obxectivos como a propia selección dos contidos buscan asegurar o desenvolvemento de todas elas. Os criterios de avaliación, serven de referencia para valorar o progresivo grao de adquisición.

1. Competencia en comunicación lingüística

Esta competencia refírese á utilización do linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, emocións e a conduta.

Os coñecementos, destrezas e actitudes propios desta competencia permiten expresar pensamentos, emocións, vivencias e opinións, así como dialogar, formar-se un xuízo crítico e ético, xerar ideas, estruturar o coñecemento, dar coherencia e cohesión ao discurso e ás propias accións e tarefas, adoptar decisións, e desfrutar escoitando, lendo ou expresando-se de forma oral e escrita, todo o cual contribuí ademais ao desenvolvemento da autoestima e da confianza en si mesmo.

Comunicar-se e conversar son accións que subpoñen xeitos para establecer vínculos e relacións constructivas cos demais e co entorno, e achegar-se a novas culturas, que adquiren consideración e respecto na medida en que se coñecen. Por iso, a competencia de comunicación lingüística está presente na capacidade efectiva de convivir e de resolver conflitos.

O linguaxe, como ferramenta de comprensión e representación da realidade, debe ser instrumento para a igualdade, a construción de relacións iguais entre homes e mulleres, a eliminación de estereotipos

e expresións sexistas. A comunicación lingüística debe ser motor da resolución pacífica de conflitos na comunidade escolar.

Escoitar, expor e dialogar implica ser consciente dos principais tipos de interacción verbal, ser progresivamente competente na expresión e comprensión das mensaxes orais que se trocan en situacións comunicativas diversas e adaptar a comunicación ao contexto. Subpón tamén a utilización activa e efectiva de códigos e xeitos lingüísticos e non lingüísticos e das regras propias do troco comunicativo en diferentes situacións, para producir textos orais adecuados a cada situación de comunicación.

Ler e escribir son accións que subpoñen e reforzan os xeitos que permiten buscar, recopilar e procesar información, e ser competente á hora de comprender, compor e utilizar distintos tipos de textos con intencións comunicativas ou creativas diversas. A lectura facilita a interpretación e comprensión do código que permite facer uso da lingua escrita e é, ademais, fonte de pracer, de descuberta de outros entornos, idiomas e culturas, de fantasía e de saber, todo o cual contribuí á súa vez a conservar e mellorar a competencia comunicativa.

O xeito para seleccionar e aplicar determinados propósitos ou obxectivos ás accións propias da comunicación lingüística (o diálogo, a lectura, a escritura, etc. está vinculada a algúns riscos fundamentais desta competencia como os xeitos para se representar mentalmente, interpretar e comprender a realidade, e organizar e autorregular o coñecemento e a acción dotándolos de coherencia.

Comprender e saber comunicar son saberes prácticos que han de se apoiar no coñecemento reflexivo sobre o funcionamento da linguaxe e as súas normas de uso, e implican a capacidade de tomar o linguaxe como obxecto de observación e análise. Expresar e interpretar diferentes tipos de discurso acordes á situación comunicativa en diferentes contextos sociais e culturais, implica o coñecemento e aplicación efectiva das regras de funcionamento do sistema da lingua e das estratexias necesarias para interactuar dunha maneira adecuada.

Dispor desta competencia conlleva ter conciencia das convicións sociais, dos valores e xeitos culturais e da versatilidade do linguaxe en función do contexto e a intención comunicativa. Implica a capacidade empática de se pór no lugar de outras persoas; de ler, escoitar,

analizar e ter en conta opinións distintas á propia con sensibilidade e espírito crítico; de expresar –en fondo e forma- as propias ideas e emocións, e de aceptar e realizar críticas con espírito constructivo.

Con distinto nivel de dominio e formalización -especialmente en lingua escrita- esta competencia significa, no caso das linguas estranxeiras, poder comunicar-se en algunhas delas e, con iso, enriquecer as relacións sociais e desenvolverse en contextos distintos ao propio. Así mesmo, favorece-se o acceso a máis e diversas fontes de información, comunicación e aprendizaxe.

En síntese, o desenvolvemento da competencia lingüística ao final da educación obrigatoria comporta o dominio da lingua oral e escrita en múltiples contextos, e o uso funcional de, alomenos , unha lingua estranxeira.

Esta competencia é reforzada coa materia de Música , esta ademais amplía o vocabulario cos termos especificamente musicais.

O linguaxe musical é unha” lingua” de uso mundial e intercultural.

2.Competencia matemática

Consiste no xeito para utilizar e relacionar os números, as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e razoamento matemático, tanto para producir e interpretar distintos tipos de información, como para ampliar o coñecemento sobre xeitos cuantitativos e espaciais da realidade, e para resolver problemas relacionados coa vida cotidiana e co mundo laboral.

Forma parte da competencia matemática o xeito para interpretar e expresar con claridade e precisión informacións, datos e argumentacións, o que aumenta a posibilidade real de seguir aprendendo ao longo da vida, tanto no ámbito escolar ou académico como fóra del, e favorece a participación efectiva na vida social.

Así mesmo esta competencia implica o coñecemento e manexo dos elementos matemáticos básicos (distintos tipos de números, medidas, símbolos, elementos xeométricos, etc.) en situacións reais ou

simuladas da vida cotidiana, e a posta en práctica de procesos de razoamento que levan á solución dos problemas ou á obtención de información. Estes procesos permiten aplicar esa información a unha maior variedade de situacións e contextos, seguir cadeas argumentais identificando as ideas fundamentais, e estimar e enjuiciar a lóxica e validez de argumentacións e informacións. En consecuencia, a competencia matemática subpón o xeito para seguir determinados procesos de pensamento (como a indución e a dedución, entre outros) e aplicar algúns algoritmos de cálculo ou elementos da lóxica, o que conduce a identificar a validez dos razoamentos e a valorar o grao de certeza asociado aos resultados derivados dos razoamentos válidos.

A competencia matemática implica unha disposición favorable e de progresiva seguranza e confianza cara a información e as situacións (problemas, incógnitas, etc.)

que conteñen elementos ou suportes matemáticos, así como cara a súa utilización cando a situación o aconsella, baseadas no respecto e o gusto pola certeza e na súa procura a través do razoamento.

Esta competencia cobra realidade e sentido na medida que os elementos e razoamentos matemáticos son utilizados para enfrentarse a aquelas situacións cotidianas que os precisan. Portanto, a identificación de tais situacións, a aplicación de estratexias de resolución de problemas, e a selección das técnicas adecuadas para calcular, representar e interpretar a realidade a partir da información dispoñible están incluídas en ela. En definitiva, a posibilidade real de utilizar a actividade matemática en contextos tan variados como sexa posible. Por iso, o seu desenvolvemento na educación obrigatoria atinxirá-se na medida en que os coñecementos matemáticos se apliquen de maneira espontánea a unha ampla variedade de situacións, provenientes de outros campos de coñecemento e da vida cotidiana.

O desenvolvemento da competencia matemática ao final da educación obrigatoria, conlleva utilizar -nos ámbitos persoal e social- os elementos e razoamentos matemáticos para interpretar e producir información, para resolver problemas provenientes de situacións cotidianas e para tomar decisións. En definitiva, subpón aplicar aquelas destrezas e actitudes que permiten razoar, comprender unha argumentación matemática e expresar-se e comunicar-se no linguaxe

matemático, utilizando as ferramentas de apoio adecuadas, e integrando o coñecemento matemático con outros tipos de coñecemento para dar unha mellor resposta ás situacións da vida de distinto nivel de complexidade.

A competencia matemática é reforzada polo uso do linguaxe musical. Operacións matemáticas son necesarias para o aprendizaxe á lectura de partituras , para o análise destas e para a composición de obras musicais.

3.Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico

É o xeito para interactuar co mundo físico, tanto nos seus xeitos naturais como nas xerados pola acción humana, de tal modo que se posibilita a comprensión de sucesos, a predicción de consecuencias e a actividade dirixida á mellora e preservación das condicións de vida propia, das demais persoas e do resto dos seres vivos.En definitiva, incorpora xeitos para desenvolverse , con autonomía e iniciativa persoal en ámbitos da vida e do coñecemento moi diversos (saúde, actividade produtiva, consumo, ciencia, procesos tecnolóxicos, etc.)e para interpretar o mundo, o que exige a aplicación dos conceptos e principios básicos que permiten a análise dos fenómenos desde os diferentes campos de coñecemento científico involucrados.

Así, forma parte desta competencia a adecuada percepción do espazo físico no que se desenvolven a vida e a actividade humana, tanto a grande escala como no entorno inmediato, e o xeito para interactuar co espazo circundante: mover-se en el e resolver problemas nos que interveñan os obxectos e a súa posición.

Asimismo, a competencia de interactuar co espazo físico leva implícito ser consciente da influencia que ten a presenza das persoas no espazo, o seu asentamento, a súa actividade, as modificacións que

introducen e as paisaxes resultantes, así como da importancia de que todos os seres humanos se beneficien do desenvolvemento e de que éste procure a conservación dos recursos e a diversidade natural, e manteña-se a solidariedade global e intergeneracional. Subpón asimismo demostrar espírito crítico na observación da realidade e na análise das mensaxes informativas e publicitarias, así como uns faviñas de consumo responsable na vida cotidiana.

Esta competencia, e partindo do coñecemento do corpo humano, da natureza e da interacción dos homes e mulleres con ela, permite argumentar racionalmente as consecuencias duns ou outros modos de vida, e adoptar unha disposición a unha vida física e mental saudable nun entorno natural e social tamén saudable. Asimismo, subpón considerar dobre-a dimensión –individual e colectiva- da saúde, e mostrar actitudes de responsabilidade e respecto cara os demais e cara un mesmo.

Esta competencia fai posible identificar preguntas ou problemas e obter conclusións baseadas en probas, coa finalidade de comprender e tomar decisións sobre o mundo físico e sobre os trocos que a actividade humana produce sobre o medio ambiente, a saúde e a calidade de vida das persoas. Subpón a aplicación destes coñecementos e procedementos para dar resposta ao que se percebe como demandas ou necesidades das persoas, das organizacións e do medio ambiente.

Tamén incorpora a aplicación de algunhas nozóns, conceptos científicos e técnicos, e de teorías científicas básicas previamente comprendidas. Isto implica o xeito progresivo para pór en práctica os procesos e actitudes propias da análise sistemática e de indagación científica: identificar e plantear problemas relevantes; realizar observacións directas e indirectas con conciencia do marco teórico ou interpretativo que as dirixe; formular preguntas; localizar, obter, analizar e representar información cualitativa e cuantitativa; plantear e contrastar solucións tentativas ou hipótese; realizar prediccións e inferencias de distinto nivel de complexidade; e identificar o coñecemento dispoñible, teórico e empírico) necesario para responder ás preguntas científicas, e para obter, interpretar, avaliar e comunicar conclusións en diversos contextos (académico, persoal e social). Asimismo, significa recoñecer a natureza, fortalezas e límites da actividade investigadora como construción social do coñecemento ao longo da historia.

Esta competencia proporciona, ademais, destrezas asociadas á planificación e manexo de solucións técnicas, seguindo criterios de economía e eficacia, para satisfacer as necesidades da vida cotidiana e do mundo laboral.

En definitiva, esta competencia subpón o desenvolvemento e aplicación do pensamento científico-técnico para interpretar a información que se recibe e para predicir e tomar decisións con iniciativa e autonomía persoal nun mundo no que os avances que se van producindo nos ámbitos científico e tecnolóxico teñen unha influencia decisiva na vida persoal, a sociedade e o mundo natural. Así mesmo, implica a diferenciación e valoración do coñecemento científico ao lado de outras formas de coñecemento, e a utilización de valores e criterios éticos asociados á ciencia e ao desenvolvemento tecnolóxico.

En coherencia cos xeitos e destrezas relacionadas até aquí, son parte desta competencia básica o uso responsable dos recursos naturais, o cuidado do medio ambiente, o consumo racional e responsable, e a protección da saúde individual e colectiva como elementos chave da calidade de vida das persoas.

O uso de instrumentos musicais , a danza , o solfeo, o uso do aparato fonador ... o coñecemento da historia da música ...conleva un incremento nesta competencia.

4. Tratamento da información e competencia dixital

Esta competencia consiste en dispor de xeitos para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para a transformar en coñecemento. Incorpora diferentes xeitos, que van desde o acceso á información até a súa transmisión en distintos suportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das tecnoloxías da información e a

comunicación como elemento esencial para se informar , aprender e comunicarse .

Está asociada coa procura, selección, rexisto e tratamento ou análise da información, utilizando técnicas e estratexias diversas para acceder a ela segundo a fonte á que se acuda e o soporte que se utilice (oral, impreso, audiovisual, dixital ou multimedia). Requere o dominio de linguaxes específicos básicos (textual, numérico, icónico, visual, gráfico e sonoro) e das súas pautas de decodificación e transferencia, así como aplicar en distintas situacións e contextos o coñecemento dos diferentes tipos de información, as súas fontes, as súas posibilidades e a súa localización, así como os linguaxes e soportes máis frecuentes nos que ésta acostumado a expresarse .

Dispor de información non produce de forma automática coñecemento. Transformar a información en coñecemento exige de destrezas de razoamento para aorganizar , relacioná-la , analisá-la , sintetizá-la e facer inferencias e deducións de distinto nivel de complexidade; en definitiva, comprendé-la e integrá-la nos esquemas previos de coñecemento. Significa, asimismo, comunicar a información e os coñecementos adquiridos empregando recursos expresivos que incorporen, non só diferentes linguaxes e técnicas específicas, se non tamén as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías da información e a comunicación

Ser competente na utilizazón das tecnoloxías da información e a comunicación como instrumento de traballo intelectual inclúe utilizá-las na súa dupla función de transmisoras e xeradoras de información e coñecemento. Utilizarán-se na súa función xeradora ao empregá-las , por exemplo, como ferramenta no uso de modelos de procesos matemáticos, físicos, sociais, económicos ou artísticos. Así mesmo, esta competencia permite procesar e xestionar información abundante e complexa, resolver problemas reais, tomar decisións, traballar en entornos colaborativos ampliando os entornos de comunicación para participar en comunidades de aprendizaxe formais e informais, e xerar producións responsábeis e creativas.

A competencia dixital inclúe utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación extraíndo o seu máximo rendimento a partir da comprensión da natureza e modo de operar dos sistemas tecnolóxicos, e do efecto que eses trocos teñen no mundo persoal e

sociolaboral. Asimismo subpón manexar estratéxias para identificar e resolver os problemas habituais de software e hardware que vaian xurdindo. Igualmente permite aproveitar a información que proporcionan e analisá-la de forma crítica mediante o traballo persoal autónomo e o traballo colaborativo, tanta na súa vertente sincrónica como diacrónica, coñecendo e relacionando-se con entornos físicos e sociais cada vez mais amplos. Ademais de as utilizar como ferramenta para organizar a información, procesá-la e orientá-la para conseguir obxectivos e fins de aprendizaxe, traballo e lecer previamente establecidos.

En definitiva, a competencia dixital comporta facer uso habitual dos recursos tecnolóxicos dispoñíbeis para resolver problemas reais de modo eficiente. Ao mesmo tempo, posibilita avaliar e seleccionar novas fontes de información e innovacións tecnolóxicas a medida que van aparecendo, en función da súa utilidade para acometer tarefas ou obxectivos específicos.

En síntese, o tratamento da información e a competencia dixital implican ser unha persoa autónoma, eficaz, responsábel, crítica e reflexiva ao seleccionar, tratar e utilizar a información e as súas fontes, así como as distintas ferramentas tecnolóxicas; tamén ter unha actitude crítica e reflexiva na valoración da información dispoñíbel, contrastándola cando é necesario, e respectar as normas de conduta lembradas socialmente para regular o uso da información e as súas fontes nos distintos suportes.

Esta competencia será claramente reforzada nesta materia.

A evolución musical actual usa os medios dixitais dunha forma constante. O alumno aprende o seu funcionamento e coñece a historia da tecnoloxía musical desde a antigüidade .

O uso dos editores de partituras, soportes y formatos de audio e video serán frecuentes.

5. Competencia social e cidadana

Esta competencia fai posibel comprender a realidade social en que se vive, cooperar, conviver e exercer a cidadanía democrática nunha sociedade plural, asi como comprometerse a contribuir á súa mellora. En ela están integrados coñecementos diversos e xeitos complexos que permiten participar, tomar decisións, escoller como comportarse en determinadas situacións e responsabilizar-se das eleccións e decisións adoptadas.

Globalmente subpón utilizar, para desenvolverse sócialmente, o coñecemento sobre a evolución e organización das sociedades e sobre os riscos e valores do sistema democrático, asi como utilizar o xuízo moral para escoller e tomar decisións, e exercer activa e responsábelmente os dereitos e deberes da cidadanía.

Esta competencia favorece a comprensión da realidade histórica e social do mundo, a súa evolución, os seus logros e os seus problemas. A comprensión crítica da realidade exige experiencia, coñecementos e conciencia da existencia de distintas perspectivas ao analizar esa realidade. Conlleva recorrer á análise multicausal e sistémico para enjuiciar os feitos e problemas sociais e históricos e para reflexionar sobre eles de forma global e crítica, asi como realizar razoamentos críticos e validos sobre situacións reais, e dialogar para mellorar colectivamente a comprensión da realidade.

Significa tamén entender os riscos das sociedades actuais, a súa crecente pluralidade e o seu carácter evolutivo, ademais de demostrar comprensión da aportación que as diferentes culturas fixeron á evolución e progreso da humanidade, e dispor dun sentimento comun de pertenza á sociedade en que se vive. En definitiva, mostrar un sentimento de cidadanía global compatíbel coa identidade local.

Asimismo, forman parte fundamental desta competencia aqueles xeitos sociais que permiten saber que os conflitos de valores e intereses forman parte da convivencia, resolvé-los con actitude constructiva e tomar decisións con autonomía empregando, tanto os coñecementos sobre a sociedade como unha escala de valores construída mediante a reflexión crítica e o diálogo no marco dos patróns culturais básicos de cada rexión, país ou comunidade.

A dimensión ética da competencia social e cidadána entraña ser consciente dos valores do entorno, avaliá-los e reconstruí-los afectiva e racionalmente para crear progresivamente un sistema de valores propio e comportarse en coherencia con eles ao afrontar unha decisión ou un conflito. Iso subpón entender que non toda posición persoal é ética se non está baseada no respecto a principios ou valores universais como os que pecha a Declaración dos Dereitos Humanos.

En consecuencia, entre os xeitos desta competencia destacan coñecer-se e valorar-se, saber comunicar-se en distintos contextos, expresar as propias ideas e escoitar as alleas, ser capaz de se pór no lugar do outro e comprender o seu punto de vista aínda que sexa diferente do propio, e tomar decisións nos distintos niveis da vida comunitaria, valorando conxuntamente os intereses individuais e os do grupo. Ademais implica, a valoración das diferenzas á vez que o recoñecemento da igualdade de dereitos entre os diferentes colectivos, en particular, entre homes e mulleres. Igualmente a práctica do diálogo e da negociación para chegar a acordos como forma de resolver os conflitos, tanto no ámbito persoal como no social.

Por último, forma parte desta competencia o exercicio dunha cidadanía activa e integradora que exige o coñecemento e comprensión dos valores en que se asentán os estados e sociedades democráticas, dos seus fundamentos, modos de organización e funcionamento. Esta competencia permite reflexionar sobre os conceptos de democracia, liberdade, igualdade, solidariedade, corresponsabilidade, participación e cidadanía, con particular atención aos dereitos e deberes recoñecidos nas declaracións internacionais, na Constitución española e na lexislación autonómica, así como á súa aplicación por parte de diversas institucións; e mostrar un comportamento coherente cos valores democráticos, que á súa vez conleva dispor de xeitos como a toma de conciencia dos propios

pensamentos, valores, sentimentos e accións, e o controlo e autorregulación dos mesmos.

En definitiva, o exercicio da cidadanía implica dispor de xeitos para participar activa e plenamente na vida cívica. Significa construír, aceptar e practicar normas de convivencia acordes cos valores democráticos, exercitar os dereitos, liberdades, responsabilidades e deberes cívicos, e defender os dereitos dos demais.

En síntese, esta competencia subpón comprender a realidade social en que se vive, afrontar a convivencia e os conflitos empregando o xuízo ético baseado nos valores e prácticas democráticas, e exercer a cidadanía, actuando con criterio propio, contribuíndo á construción da paz e a democracia, e mantendo unha actitude constructiva, solidaria e responsable ante o cumprimento dos dereitos e obrigas cívicas.

A través da historia da música os alumnos coñecen tamén unha historia da sociedade, cunha visión crítica .

A participación na aula aumentará esta competencia.

6. Competencia cultural e artística

Esta competencia subpón coñecer, comprender, apreciar e valorar diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilizá-las como fonte de enriquecemento e disfrute e considerá-las como parte do patrimonio das aldeas.

Apreciar o feito cultural en xeral, e o feito artístico en particular, leva implícito dispor daqueles xeitos e actitudes que permiten acceder ás súas distintas manifestacións, así como xeitos de pensamento, perceptivas e comunicativas, sensibilidade e sentido estético para poder comprendé-las , valorá-las , emocionarse e disfrutá-las .

Esta competencia implica pór en xogo xeitos de pensamento diverxente e converxente, posto que comporta reelaborar ideas e sentimentos propios e alleos; atopar fontes, formas e cauces de

comprensión e expresión; planificar, avaliar e axustar os procesos necesarios para atinxir uns resultados, xa sexa no ámbito persoal ou académico. Trátase, portanto, dunha competencia que facilita tanto expresarse e comunicarse como perceber, comprender e enriquecerse con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura.

Requere por tanto en funcionamento a iniciativa, a imaxinación e a creatividade para se expresar mediante códigos artísticos e, na medida en que as actividades culturais e artísticas subpoñen en moitas ocasións un traballo colectivo, é preciso dispor de xeitos de cooperación para contribuir á consecución dun resultado final, e ter conciencia da importancia de apoiar e apreciar as iniciativas e contribucións alleas.

A competencia artística incorpora asimismo o coñecemento básico das principais técnicas, recursos e convencións dos diferentes linguaxes artísticos, así como das obras e manifestacións máis destacadas do patrimonio cultural. Ademais subpón identificar as relacións existentes entre esas manifestacións e a sociedade -a mentalidade e as posibilidades técnicas da época en que se crean-, ou coa persoa ou colectividade que as crea. Isto significa tamén ter conciencia da evolución do pensamento, das correntes estéticas, as modas e os gustos, así como da importancia representativa, expresiva e comunicativa que os factores estéticos han desempeñado e desempeñan na vida cotidiana da persoa e das sociedades.

Subpón igualmente unha actitude de aprecio da creatividade implícita na expresión de ideas, experiencias ou sentimentos a través de diferentes medios artísticos, como a música, a literatura, as artes visuais e escénicas, ou das diferentes formas que adquiren as chamadas artes populares. Exixe asimismo valorar a liberdade de expresión, o dereito á diversidade cultural, a importancia do diálogo intercultural e a realización de experiencias artísticas compartidas.

En síntese, o conxunto de destrezas que configuran esta competencia se refire tanto ao xeito para apreciar e desfrutar coa arte e outras manifestacións culturais, como a aquelas relacionadas co emprego de algúns recursos da expresión artística para realizar creacións propias; implica un coñecemento básico das distintas manifestacións culturais e artísticas, a aplicación de xeitos de pensamento diverxente e de traballo colaborativo, unha actitude aberta, respetuosa e crítica cara a

diversidade de expresións artísticas e culturais, o desexo e vontade de cultivar a propia capacidade estética e creadora, e un interese por participar na vida cultural e por contribuir á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade, como de outras comunidades.

O componente artístico da música, moi evidente. Se intentará reforzar o espírito artístico e a creatividade. Isto levará ao alumno a respetar as manifestacións musicais dos compañeros.

7. Competencia para aprender a aprender

Aprender a aprender subpón dispor de xeitos para se iniciar no aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de maneira cada vez mais eficaz e autónoma de acordo aos propios obxectivos e necesidades.

Esta competencia ten dous dimensións fundamentais. Por un lado, a adquisición da conciencia das propias capacidades (intelectuais, emocionais, físicas), do proceso e as estratexias necesarias para desenvolver, así como que se pode facer por un mesmo e que se pode facer con axuda de outras persoas ou recursos. Por outro lado, dispor dun sentimento de competencia persoal, que redundará na motivación, a confianza en un mesmo e o gusto por aprender.

Significa ser consciente que se sabe e que é necesario aprender, de como se aprende, e de como se xestionan e controlan de forma eficaz os procesos de aprendizaxe, optimizando-os e orientando-os a satisfacer obxectivos persoais. Requere coñecer as propias potencialidades e carencias, quitando proveito das primeiras e tendo motivación e vontade para superar as segundas desde unha expectativa de éxito, aumentando progresivamente a seguranza para afrontar novos retos de aprendizaxe.

Por iso, comporta ter conciencia daquelas capacidades que entran en xogo no aprendizaxe, como a atención, a concentración, a memoria, a comprensión e a expresión lingüística ou a motivación de logro, entre

outras, e obter un rendimento máximo e personalizado das mesmas coa axuda de distintas estratexias e técnicas: de estudo, de observación e rexisto sistemático de feitos e relacións, de traballo cooperativo e por proxectos, de resolución de problemas, de planificación e organización de actividades e tempos de forma efectiva, ou do coñecemento sobre os diferentes recursos e fontes para a recollida, selección e tratamento da información, incluídos os recursos tecnolóxicos.

Implica asimismo a curiosidade de plantearse preguntas, identificar e manexar a diversidade de respostas posibles ante unha mesma situación ou problema utilizando diversas estratexias e metodoloxias que permitan afrontar a toma de decisións, racional e , coa información dispoñíbel.

Inclue, ademais, xeitos para obter información -xa sexa individualmente ou en colaboración- e, moi especialmente, para a transformar en coñecemento propio, relacionando e integrando a nova información cos coñecementos previos e coa propia experiencia persoal e sabendo aplicar os novos coñecementos e capacidades en situacións semelladas e contextos diversos.

Por outra parte, esta competencia require plantearse metas atinxíbeis a corto, medio e longo prazo e cumprilas, elevando os obxectivos de aprendizaxe de forma progresiva e realista.

Fai necesaria tamén a perseveranza no aprendizaxe, desde a súa valoración como un elemento que enriquece a vida persoal e social e que é, portanto , merecedor do esforzo que require. Conlleva ser capaz de autoevaluarse e autorregularse, responsabilidade e compromiso persoal, saber administrar o esforzo, aceptar os erros e aprender de e cos demais.

En síntese, aprender a aprender implica a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia ou eficacia persoal, e inclue tanto o pensamento estratéxico, como a capacidade de cooperar, de autoevaluarse, e o manexo eficiente dun conxunto de recursos e técnicas de traballo intelectual, todo o cual desenvolve-se a través de experiencias de aprendizaxe conscientes e gratificantes, tanto individuais como colectivas.

Os coñecementos musicais , mais o proceso do aprendizaxe destes eficazmente fomentan unha maior competencia do modo do aprendizaxe .

8.Autonomia e iniciativa persoal

Esta competencia refere-se, por unha parte, á adquisición da conciencia e aplicación dun conxunto de valores e actitudes persoais interrelacionadas, como a responsabilidade, a perseveranza, o coñecemento de si mesmo e a autoestima, a creatividade, a autocrítica, o control emocional, a capacidade de escoller, de calcular riscos e de afrontar os problemas, así como a capacidade de demorar a necesidade de satisfacción inmediata, de aprender dos erros e de asumir riscos.

Por outra parte, remite á capacidade de escoller con criterio propio, de imaxinar proxectos, e de levar adiante as accións necesarias para desenvolver as opcións e planos persoais -no marco de proxectos individuais ou colectivos- responsabilizando-se deles, tanto no ámbito persoal, como social e laboral.

Subpón poder transformar as ideas en accións; é dicir, proferir-se obxectivos e planificar e levar a cabo proxectos. Requere, portanto , poder reelaborar os planteamentos previos ou elaborar novas ideas, buscar solucións e levá-las á práctica. Ademais, analizar posibilidades e limitacións, coñecer as fases de desenvolvemento dun proxecto, planificar, tomar decisións, actuar, avaliar o feito e autoevaluarse, extraír conclusións e valorar as posibilidades de mellora.

Exixe, por todo iso, ter unha visión estratéxica dos retos e oportunidades que axude a identificar e cumprir obxectivos e a manter a motivación para lograr o éxito nas tarefas emprendidas, con unha sólida capacidade persoal, académica e profesional. Igualmente ser capaz de pór en relación a oferta académica, laboral ou de lecer dispoñíbel, coas capacidades, desexos e proxectos persoais.

Ademais, comporta unha actitude positiva cara o troco e a innovación que presupón flexibilidade de planteamentos, pudiendo comprender ditos trocos como oportunidades, adaptarse crítica e constructivamente a eles, afrontar os problemas e atopar solucións en cada un dos proxectos vitais que se emprenden.

na medida en que a autonomía e iniciativa persoal involucran a miúdo a outras persoas, esta competencia obriga a dispor de xeitos sociais para relacionar, cooperar e traballar en equipo: pór-se no lugar do outro, valorar as ideas dos demais, dialogar e negociar, a asertividade para facer saber aos demais as propias decisións, e traballar de forma cooperativa e flexible.

Outra dimensión importante desta competencia, moi relacionada con este vertente máis social, está constituída por aqueles xeitos e actitudes relacionadas co liderazgo de proxectos, que inclúen a confianza en un mesmo, a empatía, o espírito de superación, os xeitos para o diálogo e a cooperación, a organización de tempos e tarefas, a capacidade de afirmar e defender dereitos ou a asunción de riscos.

En síntese, a autonomía e a iniciativa persoal subpoñen ser capaz de imaxinar, emprender, desenvolver e avaliar accións ou proxectos individuais ou colectivos con creatividade, confianza, responsabilidade e sentido crítico.

A metodoloxía de traballo na aula de música, utilizando partes teóricas, prácticas, interpretación musical, análise, traballos individuais e grupais, composición musical, tarefas ... incide no desenvolvemento desta competencia individual e soci

2º E.S.O.

Oxectivos específicos

Coñecer vos elementos básicos dá linguaxe musical que permiten ler e interpretar partituras sinxelas.

- Examina-os distintos estilos musicais actuais e ou momento en que xurden.
- Mostrar unha actitude aberta e sen prexuízos cara a calqueira tipo de música.
- Iniciar-se non coñecemento dá música popular e a súa función social.
- Estuda-os principais períodos musicais conectando as súas manifestacions artísticas e musicais.
- Analisar as diferentes manifestacions artísticas coma ou cine, a televisión, a publicidade... nas que se faga presente a música.
- Estudar ou papel que desempeña a música e as técnicas que interveñen nas distintas manifestacións artísticas coma ou cine, a radio ou a televisión.
- Emprega-a voz como instrumento natural útil para a expresión de ideas e sentimentos.
- Pór ós alumnos en contacto con danzas e bailes dó distintas épocas e culturas.
- Interpretar colectivamente cancións de distintos tipos cunha técnica adecuada e unha correcta musicalidade.
- Utilizar instrumentos escolais, populais e de construción propia para acompañar cancións aprendidas.
- Entender ou silencio como necesario para a música, as relacións cos demais e noso propio bienestar, e dó aula como apoio ás tarefas de interpretación e audición.
- Comprende-a música como un proceso axeno ós comportamentos sexistas e con posibilidades na consecución dá paz.
- Coñece-os diferentes tipos de instrumentos presentes nos diversos grupos musicais de calqueira tipo apresentes na nosa época e cultura.

CONTIDOS:

1) EXPRESIÓN VOCAL E CANTO:

Conceitos:

- elementos técnicos: respiración, emisión, entoación, articulación.
- elementos musicais: ritmo, melodía, armonía e forma.
- a voz humana: tipos de voces.
- tipos de cancións.
- cancións a unha e a varias voces.

Procedimentos:

- realización de esquemas e actividades teóricas sobre estes temas: tipos de voces, a respiración...
- exercicios vogais de entoación.
- cantos de distintas épocas.
- audición de pezas cantadas.
- recoñecementos das distintas voces en obras vogais de distintas épocas.
- improvisacións vogais baseadas en pregunta-reposta melódica.
- interpretación vogal ao unísono e a dúas voces
- realización de síntese final de todos os conceptos novos desenvolvidos ao longo da unidade didáctica.

Actitudes:

- aceptación das cualidades da propia voz.
- valoración das posibilidades expresivas do canto.
- aceptación e atención ás normas e regras musicais.
- desinhibición do canto.
- valoración do silencio ao principio e final da peza.

2) EXPRESIÓN INSTRUMENTAL:

Conceitos:

- posibilidades sonoras do corpo, o corpo como instrumento.

- clasificazóns de instrumentos.
- agrupacións instrumentais.
- elementos técnicos da interpretación.
- os instrumentos escolares: instrumentos de percusión Orff e flauta doce.

Procedimentos:

- realización de cuestionarios iniciais para controlar os coñecementos previos que posúen os alumnos.
- realización de actividades para dar aos alumnos unha base teórica na que apoiar-se para o posterior desenvolvemento da unidade didáctica.
- realización de actividades teóricas como crucigramas, sopas de letras, a desenvolver na biblioteca para dotar aos alumnos dun vocabulario básico do tema.
- utilización do corpo e a percusión como acompañamento.
- lectura de pezas instrumentais.
- diferenciación auditiva de instrumentos.
- práctica instrumental de flauta e láminas para o acompañamento do canto ou execución de obstinatos rítmicos e melódicos.
- construción de instrumentos.
- realización dunha síntese de todo o aprendido polos alumnos nesta unidade didáctica.

Actitudes:

- valoración das posibilidades expresivas dos instrumentos musicais.
- interese e respecto pola técnica instrumental, e cuidado e mantemento dos instrumentos, tanto propios como do aula.
- atención e concentración na execución da audición.
- sensibilidade ante o silencio e valoración de éste como marco imprescindible para a interpretación instrumental.
- desenvolvemento para a capacidade crítica e valoración persoal ante a música interpretada ou escoitada.

3) MOVIMENTO E DANZA:

Conceitos:

- funcións da danza.
- desplazamentos fundamentais.
- tipos de danza: Renascimento, moderna e de outras culturas. Populares, históricas e de salón.
- funcións da danza. A danza como manifestación artística.
- o baile no contexto actual.

Procedimentos:

- realización de cuestionarios iniciais para controlar os coñecementos previos que posúen os alumnos.
- realización de actividades para dar aos alumnos unha base teórica na que apoiar-se para o posterior desenvolvemento da unidade didáctica.
- realización de actividades teóricas como crucigramas, sopas de letras, a desenvolver na biblioteca para dotar aos alumnos dun vocabulario básico do tema.
- exercitación de movementos dos segmentos corporais.
- realización de coreografías sinxelas.
- realización de xogos populares.
- execución de danzas populares de Galicia: “Muiñeiras” e “Xotas”.
- execución de danzas sinxelas sobre coreografías dadas.
- visualización de algun material audiovisual sobre danzas acompañado dun cuestionario para entresacar información interesante para o tema.
- realización dunha síntese de todo o aprendido polos alumnos nesta unidade didáctica.

Actitudes:

- sensibilización da conciencia corporal.
- actitude desinhibida ante a danza.
- valoración do movemento e a danza como fontes de comunicación e como vos medidos expresivos.

- achegamento ao linguaxe musical asociado a distintas danzas.

4) LINGUAXE MUSICAL:

Conceitos:

- elementos fundamentais do linguaxe musical.
- o código convencional: notas, figuras e a súa colocación no pentagrama.
- organización melódica: notas, intervalos, escalas, alteracións, e termos relativos ao matiz.
- organización temporal: calco, acento, figuras, signos de prolongazón.
- o ritmo: tipos. Libre e métrico. Binário e ternário. Tempos fortes e débis, compases e metrónomo.
- o silencio como marco esencial da música.
- a forma: células, frases, signos de repetición, canon e lied.
- a textura: monofónica e polifónica.
- a armonía: escala, graus da escala, tonalidade (viciñas de Dó Maior) e modalidade.

Procedimentos:

- realización de cuestionarios iniciais para controlar os coñecementos previos que posúen os alumnos.
- realización de actividades para dar aos alumnos unha base teórica na que apoiar-se para o posterior desenvolvemento da unidade didáctica.
- realización de actividades teóricas como crucigramas, sopas de letras, a desenvolver na biblioteca para dotar aos alumnos dun vocabulario básico do tema.
- interiorización dos diferentes parámetros do son.
- lectura, entoación, audición e recoñecemento dos elementos do linguaxe musical.
- ditados rítmicos e melódicos.
- improvisación vogal e instrumental.
- diferenciación entre son e ruído.

- realización dunha síntese de todo o aprendido polos alumnos nesta unidade didáctica.

Actitudes:

- valoración do silencio e atención necesaria na lectoescritura musical.
- interese polo aprendizaxe do linguaxe musical.
- valoración do linguaxe musical como meio de plasmar as creacións musicais.

5) A MÚSICA NO TEMPO:

Conceitos:

- grandes períodos da música: estilos, autores e obras.
- música e tradición: música folklórica e de outras culturas.
- relación entre a música e outras manifestacións artísticas.

Procedimentos:

- realización de cuestionarios iniciais para controlar os coñecementos previos que posúen os alumnos.
- realización de actividades para dar aos alumnos unha base teórica na que apoiar-se para o posterior desenvolvemento da unidade didáctica.
- realización de actividades teóricas como crucigramas, sopas de letras, a desenvolver na biblioteca para dotar aos alumnos dun vocabulario básico do tema.
- audición activa de obras de distintas épocas e estilos.
- recopilación de información sobre obras de diferentes épocas e estilos.
- introducción e manexo dos medios de gravación.
- discriminación auditiva dos instrumentos, voces, estilos e épocas.
- preparación das audicións en directo.
- elaboración de traballos ou debates sobre audicións en directo.

- visualización de algun material audiovisual acompañado dun cuestionario para entresacar información interesante para o tema.
- realización dunha síntese de todo o aprendido polos alumnos nesta unidade didáctica.

Actitudes:

- eliminar os prexuízos sobre novas propostas musicais.
- respecto ás manifestacións musicais.
- atenzón e concentración durante as audicións.
- valoración da obra musical como fonte de saber cultural e artístico.
- valoración da música popular galega.
- valoración da expresividade das obras musicais.

6) MÚSICA E COMUNICACIÓN:

a) Conceitos:

- función social da música.
- a música nos medios audiovisuais.
- evolución e técnica da gravación.
- a contaminación sonora.

b) Procedimentos:

- realización de cuestionarios iniciais para controlar os coñecementos previos que posúen os alumnos.
- realización de actividades para dar aos alumnos unha base teórica na que apoiar-se para o posterior desenvolvemento da unidade didáctica.
- realización de actividades teóricas como crucigramas, sopas de letras, a desenvolver na biblioteca para dotar aos alumnos dun vocabulario básico do tema.
- análise e comparación de gravacións musicais.
- análise de mensaxes publicitarias.
- información sobre os medios sonoros.
- elaboración de opinións sobre textos dados.
- realización dunha síntese de todo o aprendido polos alumnos nesta unidade didáctica.

Actitudes:

- interese polo proceso creativo.
- valoración da influencia da música sobre o comportamento.
- actitude crítica ante as mensaxes implícitas na publicidade e nas cancións.
- concienciación das agresions sonoras e medioambientais.

SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS DE 2º E.S.O.:

Introducción:

Dado que os contidos do área de música son moi diversos e ás veces áridos e coa finalidade de que non fiquen sen tocar nengun dos xeitos do programa, decidín intercalar en todas e cada unha das avaliacións todos e cada un dos xeitos a tratar. Outro motivo que me leva a realizar este tipo de secuenciación dos contidos é o carácter global e interrelacionado dos contidos do programa do área de música.

Por isto a secuenciación dos contidos de música para 2º E.S.O. ficaría da seguinte maneira:

1ª AVALIACIÓN:

- a) Elementos fundamentais do linguaxe musical.
- b) O código convencional: notas, figuras e a súa colocación no pentagrama.
- c) Organización melódica: notas, intervalos, escalas, alteracións, e termos relativos ao matiz.
- d) A armonía: escala, graus da escala, tonalidade (viciñas de Dó Maior) e modalidade.
- e) Cancións a unha e a varias voces.
- f) Clasificacións dos instrumentos.
- g) Agrupacións instrumentais.
- h) Os instrumentos escolares: instrumentos de percusión Orff e flauta doce.
- i) O baile no contexto actual.
- j) Relación entre a música e outras manifestacións artísticas.
- k) Función social da música.

2) 2ª AVALIACIÓN:

- a) Organización temporal: calco, acento, figuras, signos de prolongazón.
- b) O ritmo: tipos. Libre e métrico. Binário e ternário. Tempos fortes e débis, compases e metrónomo.
- c) O silencio como marco esencial para a música.
- d) Elementos técnicos: respiración, emisión, entoación, articulación.
- e) A voz humana, tipos de voces.
- f) Posibilidades sonoras do corpo, o corpo como instrumento.
- g) Funcións da danza.
- h) Desplazamentos fundamentais.
- i) Funcións da danza. A danza como manifestación artística.
- j) Música e tradición: música folklórica e de outras culturas.
- k) A contaminación sonora.

3) 3ª AVALIACIÓN:

- a) Elementos musicais: ritmo, melodía, armonía e forma.
- b) A forma: células, frases, signos de repetición, canon e lied.
- c) A textura: monofónica e polifónica.
- d) Grandes períodos da música: estilos, autores e obras.
- e) Elementos técnicos da interpretación. (neste momento repaso o matiz co fin de o relacionar coa interpretación).
- f) Tipos de danzas: Renascimento, modernas e de outras culturas. Populais, históricas e de salón.
- g) A música nos medios audiovisuais.
- h) Evolución e técnica da gravación.

CONTIDOS MÍNIMOS:

Unha vez impartido todo o temario da asignatura, os contidos mínimos exhibeis a un alumno para aprobar o curso deberían ser os seguintes:

- LINGUAXE MUSICAL: Elementos fundamentais do linguaxe musical. Notas figuras e a sua colocación no pentagrama. Alteracións. O ritmo: concepto. Binario e Ternario.
- EXPRESIÓN VOcAL E CANTO: Tipos de voces.
- EXPRESIÓN INSTRUMENTAL: Posibilidades sonoras do corpo, o corpo como instrumento. Clasificacións dos instrumentos.
- MOVIMENTO E DANZA: O baile no contexto actual.
- A MÚSICA NO TEMPO: Autores e obras.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

A avaliación baseará-se na consecución dos obxectivos e na obtención dos contidos, polo que se entenderá que os contidos mínimos son os necesarios para obter a puntuación de 5 por parte dun alumno. A partir de aí, ésta achegará-se cada vez máis ao 10 ou nota máxima.

PROCEDIMENTOS DE EVALUACIÓN:

Para chegar a isto baseará-se o profesor en traballos en clase, exames ou probas orais e escritas, o caderno do alumno, traballos individuais e colectivos realizados polos alumnos e, por suposto, o comportamento do alumno na aula e a súa actitude fronte á asignatura. Por todo isto, pode-se dicir que a avaliación será flexible, tendo en conta todos os xeitos avaliados citados anteriormente de forma global para poder calificarlos o máis obxectivo e xustamente posible.

METODOLOXIA DIDÁCTICA:

Un deseño curricular aberto e flexible debe organizar a intervención educativa, de maneira que oriente sobre a selección e secuenciación dos contidos para que poidan ser incorporados significativamente á estrutura

cognitiva de quen aprende. Polo tanto, considerase importante que o deseño curricular deba permitir adaptacións curriculares en función das características persoais, das necesidades específicas e da propia cultura dos alumnos.

É conveniente facer patente a funcionalidade dos novos coñecementos. A utilidade inmediata do aprendido debe motivar ao alumno para que sinta a necesidade de aprender e aplicar o que está aprendendo. Para iso é importante conectar a materia da música co que está vivendo o alumno e cos seus coñecementos previos achega da materia e ir dando complexidade ós contidos a medida que avanza o curso.

Principios metodolóxicos:

- ✓ A actividade ou un método activo é importante para o desenvolvemento de calquera materia do currículo da ensinanza do alumnado xa que se basea na concepción inicial de que as cousas apréndense realizándoas. Isto apóiase polo carácter predominantemente práctico da música polo que ten que ter unha presenza importante na clase de música.
- ✓ A globalización é tamén importante para a materia de música xa que moitos dos seus contidos están relacionados uns cos outros. Como exemplo pode-se dicir que é imprescindible coñecer os elementos básicos da música: pentagrama, notas, etc... para poder ler unha partitura é moito máis para interpretala. Por iso pode-se dicir que a área de música presenta uns bloques de contidos que están unidos internamente uns cos outros.
- ✓ A creatividade tamén é un punto importante da materia da música xa que debido ao seu carácter improvisatorio e conectado cos sentimentos e ao canon de beleza de cada época ten un punto de unión coa creatividade, algo importante para o ser humano. Por iso é importante que nesta área se promovan actividades que estimulen o pensamento e a creatividade persoal de cada alumno.
- ✓ A sociabilización é outro punto que debe ser promovido por esta área de coñecemento xa que é importante para o alumno e tamén para o correcto desenvolvemento da música e o enriquecemento da cultura artística e musical do alumnado.
- ✓ A interdisciplinabilidade pode-se, e é importante, promover polo área de música para que os alumnos poidan establecer relacións significativas entre as distintas áreas de coñecemento que deben

cursar nun centro educativo. Coa música poden-se establecer relacións importantes con calquera área de coñecemento: Educación Física, Deseño, Lingua, Inglés, Ciencias Naturais, Ciencias Sociais...

É importante tér en conta vos coñecementos previos que tinxen vos alumnos, xa que son ou punto de partida do novo aprendizaxe. Hai que ter en conta que non todos vos alumnos conseguiron ou mesmo grao de desenvolvemento nos cursos anteriores.

O proceso de ensino – aprendizaxe é diferente para cada alumno. Por isto tenta-se desenvolver nesta asignatura un ensino personalizado e individualizado para cada un dos alumnos presentes no aula. Así cada un pode aprender ao seu propio ritmo partindo dun nivel diferente en cada caso. Isto pode-se realizar debido a diversas actividades que serán meticulosamente pensadas e escollidas para que os alumnos se fagan partícipes de todo este proceso.

Por outra parte é importante desenvolver sempre unha metodoloxía de descuberta por parte dos alumnos para manter a motivación, pero tamén ofrecer-lles moitos recursos de repaso para lles facilitar o estudo como poden ser preguntas concretas, esquemas, resumos, cuadros sinópticos que os alumnos teñen que completar na libreta, debuxos (como no caso da orquestra ou de diversos instrumentos), liñas do tempo e tests para que eles mesmos podan valorar o seu propio rendemento na asignatura. Con todo isto pretende-se que o traballo en casa sexa mínimo e que todo se desenvolva no aula.

A unidade didáctica:

Tenta-se sempre partir que coñece cada alumno para chegar ao que descoñecen, dando pequenos pasos para perseguir que ninguén se perda polo camiño do aprendizaxe. Ademais, buscará-se depurar os gustos que cada un poda ter, considerando tamén que non todos terán os mesmos, pois cada persoa é única encanto a este xeito.

Se abordarán os contidos do proceso ensino-aprendizaxe, conceptos, procedimentos e actitudes. Así mesmo, tamén se tentará desenvolver as

capacidades perceptivas e expresivas de cada alumno dunha forma individual e tamén colectiva, xa que éste último xeito nos semella somamente importante no área de música.

Buscará-se desenvolver tamén outros xeitos tamén integrados internamente no campo da música e que, debido ao programa e á idade dos alumnos de 2º de E.S.OU. semella-nos, aínda que sen ser exclusivo deste curso, mais apropiado desenvolvé-lo con mais profundidade en éste que en outros, como podan ser os seguintes:

- a voz, coa que adquiren destrezas relativas á respiración e á emisión dos sons, así como a interpretación de ritmos e melodias.
- os xeitos instrumentos, que implican a coordinación auditiva, visual e táctil.
- a disposición para o movemento e a danza, que potencia a coordinación corporal, estimula a audición e aporta un sentido global á expresión.

MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS:

- Libro de texto: Editorial Almadraba de 2º E.S.O.
- Diverso material audiovisual como vídeos que desenvolven a biografía de compositores, filmes de tema musical como “Os rapaces do coro” e outras nas que a música cobra un papel fundamental como “O rei león”.
- Material preparado ex profeso para eles como fichas e fotocópias para traballar diversos conceptos ao longo do curso, nos que teñen un papel importante crucigramas, sopas de letras e diversos pasatempos para desenvolver o vocabulario musical importante para a asignatura e conseguir un ensino mais ameno.
- Dispomos tamén de diversos libros de música apresetes na biblioteca, incluído un bon dicionario de música, como é o “Dicionario Harvard da música”, ao que os alumnos poden acceder para buscar palabras ou axuda para realizar os exercicios.

TEMAS TRANVERSAIS:

Durante este curso escolleron-se a educación para a igualdade de oportunidades e a educación ambiental como os temas transversais prioritarios para desenvolver no aula cos alumnos de 2º de E.S.O., que é o curso que nos ocupa actualmente.

no que respecta á educación para a igualdade de oportunidades se considerou importante introducir o concepto da interculturalidade neste curso de 2º E.S.O. Ofereceron-se palabras aos alumnos inmigrantes ou aos que estexan interesados no tema. Por parte do departamento de música vai-se facer hincapié neste xeito por medio do desenvolvemento dun tema importante como pode ser o da música folclórica e a música propia dos distintos países, polo menos os representados no aula. Desenvolverá-se tamén por medio de materiais audiovisuais e por traballos en grupo para que todos podan acceder a esta información.

Encanto á educación ambiental desenvolverá-se o tema ambiental. no área de música isto desenvolverá-se por medio dunha reflexión acerca de a contaminación acústica por medio dos ruídos, a música alta e forte que molesta... se levará a cabo este achegamento ao tema por medio de textos que os alumnos terán que ler e comentar, exemplos prácticos para que o entendan, vos medide audiovisuais e traballos en grupo.

MEDIDAS DE ATENZÓN Á DIVERSIDADE:

Debido á presenza de alumnos inmigrantes que non están preparados para seguir o desenvolvemento da clase en castelán, o profesor se ve obrigado a realizar con eles actividades máis sinxelas para os introducir no desenvolvemento da materia de música. Para eles, por suposto, tentará-se conseguir o seu acceso aos contidos mínimos para lles facilitar superar a asignatura.

- CANDO O DEPARTAMENTO DISPOÑA DA LISTA COMPLETA DO ALUMNADO PODERÁ REALIZAR O TRATAMENTO INDIVIDUALIZADO DOS REFORZOS OU NECESIDADES

ESPECÍFICAS DOS ALUMNOS QUE O REQUERAN, PREVIO ESTUDO DE CADA CASO.

4º CURSO

UNIDADE 1. A presenza constante da música

A PRESENTACIÓN

Hoxe en día a música é un constante nos nosos vistas, o que produciu usos e formas de escoita antes inimaginabeis. Foi no s. XX, e debido aos avances tecnolóxicos, cando se produciu un auténtica estoupido no número de ouvintes, provocando que o século pasado fose, para a Historia da Música, o do ouvinte afeizoado. polo contrario, se ben a música considerada popular era accesibel para todas dentro das suas tradicións locais, en séculos anteriores, salvo en certas ocasións de representacións multitudinárias, as clases mais favorecidas podían escoitar música de autor forma habitual, é dicir, o tipo de música que actualmente denominamos clásica.

ESQUEMA DA UNIDADE

Sesión 1. A música de tradición oral e a música escrita.	<ul style="list-style-type: none">• A tradición oral.• A escritura musical.• A imprenta.• A música fora do marco europeo.
Sesión 2. O auge dA difusión	<ul style="list-style-type: none">• A audiencia crece nos

musical.	<p>siglos XVIII e XIX.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A música en nuestros días.
Sesión 3. A evolución do papel do espectador.	<ul style="list-style-type: none"> • Público e Audiencia. • Música e medios de comunicación.
Sesión 4. La experiencia musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Tipos de escucha.
Sesión 5. Música e cultura: unha sinfonía de moda.	<ul style="list-style-type: none"> • A terceira sinfonía do compositor Henryk Górecki e su repercusión en la audiencia. • Práctica musical sobre o tema del segundo movemento da terceira sinfonía de Henryk Górecki.
Sesión 6. Música e novas tecnoloxías: toda a música a un clic.	<ul style="list-style-type: none"> • Formatos de sonido.
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Preparar unha programación musical para unha xornada radiofónica
Lectura.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Escuchar música clásica por primeira vez</i> (fragmento de <i>Como o auga que flue</i>, de Marguerite Yourcenar).

OBXECTIVOS

1. Coñecer cuál foi a evolución da difusión da música ao longo da historia.
2. Coñecer as características da música de épocas anteriores.
3. Saber diferenciar entre público e audiencia.
4. Coñecer os diferentes tipos de audicións que existen: inconsciente, asociada, consciente e comprensiva.
5. Criar atmósferas musicais a base de efectos rítmico-tímbricos.
6. Preparar a emisión musical dunha xornada radiofónica.

7. Coñecer os principais formatos de arquivos de música.
8. Reflexionar sobre as características da presenza constante da música no noso entorno.

CONTIDOS

- A tradición oral como a herdanza musical dun colectivo determinado.
- A escritura musical ou o método de estudo, conservación e difusión da música.
- O prelo: unha ferramenta para a difusión da música escrita.
- A gravación do son e a súa reprodución mecánica: suportes para o disfrute musical.
- Receptores da música: o público e a audiencia.
- A música: o complemento dos medios de comunicación de masas.
- Formatos de son.
- Audición de estilos musicais diferentes para os identificar e explicar algunhas das súas principais características.
- Lectura de textos relativos á música de tradición oral, a música escrita, o auge da difusión musical e a evolución do papel do espectador.
- Investigar sobre as primeiras emisións públicas de rádio e en o que países tiveron lugar: o caso de España; os primeiros concertos programados en salas ou teatros.
- Coñecemento acerca de os puntos de referencia de materiais e partituras musicais locais; análise das manifestacións musicais locais, para un mellor coñecemento das músicas de carácter local e rexional.
- Repaso de conceptos musicais a partir da audición do segundo movemento da terceira sinfonía de Henryk Górecki.
- Criación e interpretación musical a partir do estudo da terceira sinfonía de Henryk Górecki.
- Recopilación de información sobre os formatos de son dixital para a reprodución de música.
- Preparación dunha programación musical para unha xornada radiofónica.
- Valorar a importancia do prelo como método de difusión da música escrita.
- Reflexionar sobre a incidencia da música nos medios de

comunicación.

- Mostrar interese polas produccions musicais de outras épocas.
- Desenvolver o gosto pola precisión á hora de interpretar melodias sinxelas.
- Guia de audición un fragmento do Prelúdio á siesta dun fauno, de Claude Debussy.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Reflexionar sobre as imaxes, as audicións e os textos que se proferen na unidade.
2. Reflexionar sobre a evolución da difusión musical desde o s. XVIII até os nosos días.
3. Identificar as principais características da música de tradición oral e compará-las coas da música escrita.
4. Analisar as diferenzas existintes entre os conceptos de público e audiencia.
5. Profundar na experiencia musical mediante a análise dos tipos de escoita e a caracterización de ouvintes activos e pasivos.
6. Interpretar unha sinxela creación musical.
7. Coñecer os principais formatos de son dixital.
8. Elaborar unha programazón musical con carácter radiofónico.
9. Analisar e reflexionar sobre un texto histórico.

APORTACIÓN DO ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Oferecer elementos para a elaboración de xuízos fundamentados sobre distintas manifestacións musicais e a súa presenza tanto desexado e como non desexado no noso entorno.

Competencia de autonomía e iniciativa persoal.

- Comprender o feito musical para interiorizalo como fonte de pracer e enriquecemento persoal.
- Práctica da improvisación como fórmula de autoafirmación dos coñecementos adquiridos na unidade e da participación interpretación dos mesmos.
- Recoñecer o seu actitud ante a música como unha toma de

conciencia na súa relación con ésta.

Competencia para aprender a aprender.

- Levar a cabo actividades de interpretación musical e de entretemento auditivo mediante a utilización de distintas estratexias de aprendizaxe tomando conciencia sobre as propias posibilidades e sobre a xestión e o control eficaz dos propios procesos.

Competencia en comunicación lingüística.

- Adquirir e utilizar un vocabulario preciso ao facer referencias musicais tanto na expresión oral como na escrita

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

- Reflexionar sobre o uso indiscriminado da música co fin de xerar faviñas saudabeis.

UNIDADE 2. A industria da música

A PRESENTACIÓN

A industria musical evoluiu desde as últimas décadas do s. XX debido a unha serie de factores moi concretos: en primeiro lugar, como unha consecuencia máis do auge da cultura; en segundo lugar, grazas ao desenvolvemento tecnolóxico que há brindado as condicións idóneas para a difusión da cultura musical; en terceiro lugar, debido á combinación de entretemento e cultura que ofrece a música.

Todo iso há conlevado un troco radical no estatus dos afeizoados á música, que pasaron de ser meros perceptores da arte musical a ser ademais consumidores de produtos da industria musical.

ESQUEMA DA UNIDADE

Sesión 1. Ámbitos da actividade da industria musical	<ul style="list-style-type: none">• Definición do concepto de industria musical.
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • A industria fonográfica. • Factores que influyen no mercado discográfico. • La evolución de los consumidores.
Sesión 2. Factores que influyen no mercado discográfico.	<ul style="list-style-type: none"> • Factores económicos. • Evolución dos consumidores.
Sesión 3. Producir un disco.	<ul style="list-style-type: none"> • O estudio de grabación. • Os profesionais da grabación.
Sesión 4. El <i>videoclip</i> , un producto asociado.	<ul style="list-style-type: none"> • A evolución do <i>videoclip</i>. • Características do <i>videoclip</i>.
Sesión 5. Os derechos de autor.	<ul style="list-style-type: none"> • Los derechos de autor. • La piratería.
Sesión 6. Música e novas tecnoloxías: editores de partituras.	<ul style="list-style-type: none"> • Definición do concepto de editor de partituras. • Partituras na Rede.
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Grabación duhn videoclip • Edición de vídeo y audio.
Lectura.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Prince volve a enfurecer á industria musical</i> (artículo publicado en Tendencias, El País).

OBXECTIVOS

1. Aprender as características fundamentais da indústria musical.
2. Coñecer as características da industria fonográfica e o seu estrutura básico.
3. Coñecer e pór en práctica o proceso de produción dun disco.
4. Aprender en o que consisten os dereitos de autor.
5. Descubrir o que é un editor de partituras e como funcionan.
6. Proxectar a realización dun videoclip.
7. Aprender a editar vídeo e audio mediante un programa informático (Windows Movie Maker).
8. Reflexionar sobre as características da industria musical e o

posicionamento particular dos alumnos como consumidores dentro de ésta.

CONTIDOS

- A definición de indústría musical e a súa división en catro grandes sectores: as indústrias de servizos e os produtos mercantis.
- A indústría fonográfica: definición, características e tipoloxía.
- O praza discográfico: características esenciais.
- A evolución ao longo da historia do proceso de gravación dun disco.
- Audición de gravacións realizadas en distintas épocas para que os alumnos se documenten sobre a evolución dos sistemas de son desde a invención do fonógrafo até a actual era dixital.
- O estudo de gravación e os profesionais especializados.
- Os dereitos de autor e a súa estreita relación coa indústría fonográfica.
- A pirataría musical no ámbito da indústría musical.
- Definición e caracterización dos editores de partituras.
- Partituras na Rede: un novo método para adquirir música.
- O concepto de videoclip: xeitos previos, o story board e o proceso de gravación.
- Realización dun videoclip co obxectivo de interiorizar o proceso de elaboración dos mesmos.
- Edición de vídeo e audio mediante o programa Windows Movie Maker.
- Reflexión sobre as imaxes e as audicións que se proferen ao inicio da unidade como método para plantear algunhas das cuestións que se van traballar a continuación mediante o uso dun vocabulario musical adecuado.
- Debate sobre a pirataría como meio para averiguar se os alumnos teñen claras as diferenzas entre dereitos de autor e dereitos das produtoras musicais así como do papel da pirataría en relación con uns e outros.
- Lectura comprensiva dos textos para profundar no coñecemento da indústría musical e o papel dos alumnos como consumidores dentro da mesma.
- Guía de audición da adaptación de Peter Breiner para piano e orquestra de Yesterday, de John Lennon e Paul McCartney (The Beatles).

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Reflexionar sobre as imaxes, as audicións e os textos que se preferen na unidade.
2. Expresar ideas con un vocabulario musical adecuado.
3. Elaborar un esquema no que fiquen patentes as diferenzas empresariais e artísticas entre as grandes e pequenas compañías discográficas.
4. Entender os diferentes ámbitos de actuación da industria musical identificando o enfrontamento entre os intereses dos axentes implicados (criadores, produtores, distribuidores e consumidores).
5. Asociar os dereitos de autor e a súa xestión ás características do praza fonográfico valorando a súa significación fronte á industria musical e fronte aos consumidores.
6. Valorar a edición de gravacións contextualizándolas segundo o momento e os medios en que foron realizadas.
7. Participar activamente en actividades grupais, como a elaboración dun videoclip, ou individuais vinculadas coas novas tecnoloxías e internet.
8. Analisar e reflexionar aplicando os coñecementos adquiridos a partir dun texto xornalístico.

APORTACIÓN DO ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Coñecer a realidade da produción musical desde a perspectiva da industria musical.
- Toma de conciencia do papel do alumno como parte proactiva do negocio da música.

Competencia de autonomía e iniciativa persoal.

- Comprender o proceso de produción musical como medio de toma de conciencia de fronte á industria da música.
- Basear a elección dos produtos musicais nos seus propios gustos á marxe dos recursos promocionais da industria musical.

Competencia para aprender a aprender.

- Oferecer elementos para a elaboración de actividades relacionadas coa produción musical e os formatos de audio e vídeo.

Competencia en comunicación lingüística.

- Adquirir e utilizar un vocabulario musical preciso tanto na expresión oral como na escrita.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

- Reflexionar sobre o valor da creación musical como ben cultural e de consumo.
- Identificar a súa función como consumidor dentro do ámbito da industria musical como membro activo no que recai a última decisión sobre os produtos de consumo musicais.

UNIDADE 3. A música en vivo

A PRESENTACIÓN

O carácter colectivo e participativo da música conseguiu que sexa parte integrante de todos os rituais sociais desde a Antigüidade até os nosos días, aínda que non por iso deixou de se erixir nunha disciplina artística autónoma. A súa capacidade para expresar valores comúns e individuais nunca pasou desapercibida e por iso foi utilizada a miúdo para a transmisión de ideas e emocións. De aí a especial consideración cara o seu valor comunicativo e a certeza de que, como linguaxe autónoma, é na actualidade sen dúbida o máis universal.

ESQUEMA DA UNIDADE

Sesión 1. A música: arte del tiempo.	<ul style="list-style-type: none"> • Caracterización de la música como arte. • As grabaciones y la música en vivo.
Sesión 2. A música en vivo: características.	<ul style="list-style-type: none"> • Características principales da música en vivo.
Sesión 3. O concierto.	<ul style="list-style-type: none"> • Definición do concepto concierto. • Evolución histórica.
Sesión 4. Práctica musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Análise mediante a audición dunha obra orixinal e

	<p>unha versión.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Improvisación musical a partir de <i>Badinerie</i>, da la suite para orquesta n.º 2 de J. S. Bach
Sesión 5. Concierto moderno e concierto clásico.	<ul style="list-style-type: none"> • Características esenciais do concerto clásico. • Características esenciais do concerto moderno.
Sesión 6. Música e novas tecnoloxías: práctica musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Cómo crear unha partitura
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Análise dun <i>rock and roll</i>. • Interpretación e improvisación sobre unha base musical de un <i>rock and roll</i>.
Leitura.	<ul style="list-style-type: none"> • A vida no escenario: entre a calidez e a “calidez” (do blog persoal do músico Pancho Varona).

OBXECTIVOS

1. Entender a música como unha actividade colectiva.
2. Coñecer as diferenzas esenciais entre a música en vivo e a música gravada.
3. Aprender a evolución que ou conceño de concerto sofreu a través do tempo
4. Constatar a caracterización da interpretación en vivo dependendo do estilo do mesmo a partir da comparación entre un concerto de música moderna e outro da denominada música clásica.
5. Aprender a xerar partituras mediante medidores informáticos (Finale NotePad).
6. Ensañar e practicar a interpretación dun *rock and roll*.
7. Reflexionar sobre as características da música en vivo como a expresión máis sincera da práctica musical.

CONTIDOS

- Definición da música como fenómeno colectivo.
- OU conceño de reinterpretación constante da música en oposición á música rexistada con carácter fonográfico.
- Caracterización das experiencias artísticas: artes non espazo fronte ás artes non tempo.
- A experiencia musical como parte do conceño estético de experiencia total.
- Análise de dous tipos de execucións musicais características en directo: ou concerto de música clásica e ou concerto de música moderna.
- A música en vivo como espectáculo: evolución histórica.
- Investigación sobre a actualidade da industria musical en relación coa interpretación profesional en vivo.
- Valorar a calidade dunha gravación a partir da edición profesional dunha mesma edición.
- Elaboración dunha breve redacción para transmitir experiencias musicais concretas.
- A partir da figura de Johann Sebastian Bach e da peza Badinerie da suite para orquestra n.º2, realizar prácticas instrumentais de improvisación.
- Valorar a música antiga como precedente da música moderna de cara a reflexionar sobre a relación da creación musical e a industria musical co fin de enfrentar ou debate: música, oficio ou arte.
- Reflexionar sobre o consumo habitual de música, público e privado.
- A creación de partituras en soporte dixital.
- Análise e contextualización do estilo musical rock and roll a partir dunha peza orixinal para a súa interpretación sobre base musical así como practicar a improvisación sobre estruturas rítmicas e melódicas.
- Aprender a participar colectivamente na interpretación musical dunha peza musical actual a partir da análise da mesma e de aportacións interpretativas individuais.
- Guía de audición dun fragmento de Rapsodia in blue, de George Gershwin.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Reflexionar sobre as imaxes, as audicións e vos textos que se

- proferen na unidade.
2. Coñecer as características principais dous dous tipos de concertos: clásico e moderno.
 3. Participar activamente debate-nos e actividades que se proferen ao longo das sesións.
 4. Elaborar correctamente un cuadro sinóptico dos contidos da unidade.
 5. Expresar a partir dunha breve redacción unha experiencia musical concreta.
 6. Elaborar unha partitura nun ordenador con axuda do editor de partituras Finale NotePad.
 7. Participar na creación, interpretación e improvisación dun Rock and Roll.
 8. Expresar ideas concretas utilizando un vocabulario musical adecuado.

APORTACIÓN DO ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Oferecer elementos para a elaboración de xuízos fundamentados respecto á experiencia da música en vivo.

Competencia de autonomía e iniciativa persoal.

- Comprender o proceso de creación e interpretación musical como fonte de pracer e enriquecemento persoal.
- Asimilar as posibilidades de participación na experiencia da música en vivo como parte dunha expresión artística de contribución individual e carácter colectivo.

Competencia para aprender a aprender.

- Tomar contacto con editores de partituras profesionais para elaborar unha partitura.
- Levar a cabo actividades de interpretación musical e de entretemento auditivo tomando conciencia sobre as propias posibilidades utilizando distintas estratexias de aprendizaxe sobre a xestión e o control eficaz dos propios procesos.

Competencia en comunicación lingüística.

- Adquirir e usar un vocabulario xeral e musical preciso tanto na expresión oral como escrita.

Competencia non coñecemento e a interacción co mundo físico.
 Reflexionar sobre a experiencia da música en vivo e o papel participativo do espectador na mesma dentro dunha colectividade anónima.

UNIDADE 4. Música en escea

A PRESENTACIÓN

A música escénica representa unha das expresións musicais máis comúns desde os inicios da historia da música. no marco da tradición europea, moitos países desenvolveron os seus propios xéneros seguindo, en paralelo, os logros e modismos que a evolución da música levaba ás súas raízas. na actualidade, aínda que todos eles conviven na cena cultural, se poden agrupar entre os que permanecen apegados á tradición, como lle ocorre á ópera, e os que se centran na realidade da que xurden, como o musical. En España, país no que a música escénica sempre tivo unha ampla presenza, conviven uns e outros repartindo-se unha parte importante da axenda cultural das cidades máis importantes.

<p>Sesión 1. Un género de teatro musical: la ópera.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El origen de la ópera. • La estructura de la ópera clásica • La ópera a partir de Wagner.
<p>Sesión 2. El musical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El musical: principales características y evolución. • Caracterización de la ópera frente al musical.
<p>Sesión 3. Otras formas de teatro musical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La zarzuela. • La opereta. • Otros géneros: el vodevil, el <i>Music Hall</i>, la Revista...
<p>Sesión 4. Práctica musical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>West Side Story</i>, un musical de Leonard Bernstein. • Práctica e improvisa

	figuraciones rítmicas a partir de la melodía de <i>America</i> , una de las más famosas del musical <i>West Side Story</i> .
Sesión 5. Música y nuevas tecnologías: editores de audio.	<ul style="list-style-type: none"> • El editor de audio: funcionamiento.
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Creación de una escena de un musical. • Vocabulario escénico.
Leitura.	<ul style="list-style-type: none"> • Cómo se hace un gran musical (extractos sobre <i>West Side Story</i> del diario de Leonard Bernstein).

OBXECTIVOS

1. Considerar o carácter da música escénica a través da confrontación entre a ópera e o musical e de algunhas representacións locais mais populares.
2. Caracterizar a ópera clásica coa axuda da audición de exemplos musicais.
3. Coñecer a evolución do musical a través da historia mediante a audición de pezas de diferentes períodos.
4. Coñecer as características esenciais de algúns das principais expresións escénico-musicais locais europeas.
5. Interpretar e improvisar ritmos a partir dunha peza musical complexa.
6. Experimentar as posibilidades que ofrece un editor de audio.
7. Criar unha cena dun musical a partir dunha peza composta a tal efecto.
8. Reflexionar sobre as características da música escénica na súa combinación de disciplinas artísticas complementarias.

CONTIDOS

- Definición do concepto e a actualidade do xénero musical de carácter escénico.
- A asociación entre música, literatura e representacións escénicas.
- Os conceptos de ópera, musical, zarzuela, opereta... como estilos pertencentes ao xénero do teatro musical.

- Comparación de dúas expresións escénicas fundamentais: a ópera e o musical.
- Definición de algúns conceptos como aria, obertura ou recitativo, a modo de repaso da estrutura básica da ópera mediante audicións ilustrativas.
- Evolución histórica da musical desde as súas orixes mediante audicións comparadas.
- Caracterización mediante audicións das expresións escénicas europeas máis representativas.
- A través da análise dunha das melodías máis coñecidas de un dos musicais máis exitosos (*West Side Story*, de Leonard Bernstein), práctica e improvisación de patróns rítmicos variados.
- Definición de editor de audio.
- Comprensión de conceptos informáticos relacionados co software libre.
- Introducción ao vocabulario profesional escénico.
- Realizar comparacións técnicas a través da audición comparada e comparativa.
- Fomento do estudo e a investigación dos estilos musicais escénicos a través de exemplos e actividades.
- Elaboración do proceso de organización e creación dun musical.
- A partir dunha canción orixinal, organizar e interpretar a cena dun musical aplicando o aprendido na unidade.
- Mediante actividades e prácticas conseguir atraer o interese polos diferentes estilos que constitúen o xénero musical escénico.
- Reflexionar e debater sobre os conceptos que se explican na unidade respectando as opinións e gustos do resto de compañeiros e con unha actitude aberta e participativa.
- Guía de audición da *Cabalgada das Valkirias*, do acto terceiro *Da Valkiria*, de Richard Wagner.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Reflexionar sobre as imaxes, as audicións e os textos que se prefieren na unidade.
2. Coñecer as principais características das diferentes expresións escénico-musicais que se estudaron ao longo da unidade.
3. Coñecer a orixe, a evolución e a estrutura básica da ópera e do musical.
4. Realizar correctamente a práctica instrumental sobre a peza proposta.
5. Saber o que é e como funciona un editor de audio.

6. Participar de forma activa na preparación e posta en cena da peza musical proposta na práctica temática.
7. Manexar con soltura o vocabulario aprendido na unidade de maneira solvente e adecuada.

APORTACIÓN DO ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Oferecer elementos para a elaboración de xuízos fundamentados respecto ás distintas representacións musicais escénicas.

Competencia de autonomía e iniciativa persoal.

- Comprender e participar no proceso de creación e realización de actividades multidisciplinares relacionadas coa música.
- Praticar a improvisación como meio de autoafirmación do aprendizaxe da materia e do desenvolvemento das capacidades musicais necesarias para a execución da mesma.

Competencia para aprender a aprender.

- Levar a cabo actividades de interpretación musical e de análise auditiva tomando conciencia sobre as propias posibilidades, a utilización de distintas estratexias de aprendizaxe, e a xestión e o control eficaz dos propios procesos.

Competencia en comunicación lingüística.

- Adquirir e usar vocabulario musical preciso en relación co teatro musical e a expresión dos seus gustos persoais tanto de forma oral como escrita.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

- Desenvolver actitudes de respecto e apreciación das representacións escénicas de carácter musical como unha expresión artística multidisciplinar.

UNIDADE 5. **A danza**

A PRESENTACIÓN

Tendo tanta en comun duas expresions artísticas como a música e a danza non debe sorprenden a interdependencia que unha e outra demostraron ao longo da historia. Como música escénica, a música reservou un xénero para a danza, e a danza, pola súa parte, há aportado unha contextualización ao linguaxe musical que de outro modo non conseguise. A danza é o movemento da música, a reinterpretación da súa linguaxe, é, en definitiva, unha expresión artística de inequívoca substancia musical.

Sesión 1. La música y la danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Ritmo. • <i>Tempo</i>. • Expresión. • Espacio.
Sesión 2. La danza y sus profesionales.	<ul style="list-style-type: none"> • Los decorados. • La caracterización. • Coreografía. • Bailarines y cuerpo de baile.
Sesión 3. La danza como fenómeno social.	<ul style="list-style-type: none"> • Un poco de historia. • La danza moderna.
Sesión 4. Los compositores y el ballet.	<ul style="list-style-type: none"> • Los compositores de de música para danza a través de la historia. • Los ballets rusos. • Práctica musical: audición guiada de una escena de <i>Petrushka</i>, de Igor Stravinski.
Sesión 5. Danzas participativas.	<ul style="list-style-type: none"> • Definición. • El <i>breakdance</i>. • Práctica musical: improvisación sobre una base hip-hop.
Sesión 6. Música y nuevas tecnologías: las funciones básicas de <i>Audacity</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Las funciones básicas de <i>Audacity</i>.
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Grabar una cuña

	publicitaria.
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Práctica de baile a ritmo de <i>rock and roll</i>.
Leitura.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ansiedad y rendimiento en la danza</i> (artículo de Amador Cernuda, publicado en <i>El círculo de la danza</i>).

OBXECTIVOS

1. Introducir aos alumnos na expresión da danza como disciplina artística vinculada á música.
2. Aprender os elementos comuns á música e á danza.
3. Coñecer os profesionais relacionados co espectáculo da danza.
4. Coñecer a evolución profesional da danza ao longo dos séculos así como os nomes dos compositores máis importantes que a fixeron posíbel.
5. O breakdance e a cultura hip-hop como exemplo da dimensión social da danza nun contexto actual.
6. Aprender a realizar algunhas das funcións básicas dun editor de audio mediante o uso nun ordenador do programa Audacity e a súa aplicación na gravación dunha cuña publicitaria de carácter radiofónico.
7. Participar nunha coreografía rock.
8. Reflexionar sobre as características das implicacións artísticas da danza, a música e os seus protagonistas.

CONTIDOS

- Os conceptos de música e danza como expresións dunha mesma realidade.
- Análise de audicións a partir das posibilidades que éstas presentan como música de baile.
- Ritmo, tempo, expresión e espazo, principais elementos comuns da danza e a música.
- Os profesionais vinculados ao mundo da danza como espectáculo.

- Investigar sobre a formación
- A danza como fenómeno social a través da historia.
- A liberdade e a espontaneidade na expresión do corpo en movemento: a danza moderna.
- Os compositores vinculados á consagración do ballet como expresión clásica da danza.
- Análise de audicións de carácter ilustrativo da evolución da música para danza en períodos históricos diferentes.
- Análise auditivo guiado dun fragmento do ballet Petrushka de Igor Stravinski.
- O breakdance, expresión de danza participativa contextualizada na cultura hip-hop como exemplo da dimensión cultural da danza nun espazo social actual.
- Práctica da improvisación vogal sobre unha base de hip-hop.
- Un editor de audio: Audacity.
- Introducción a un vocabulario básico respecto ao manexo de editores de audio.
- Gravación guiada dunha cuña publicitaria tras a análise do proceso de realización.
- Coñecer os pasos máis comúns da práctica coreográfica do rock and roll.
- Preparación e interpretación dun rock and roll a partir de algúns dos elementos clásicos deste estilo de música.
- Profundación a través dun texto profesional dos xeitos psicofisiolóxicos máis comúns que afectan aos profesionais da danza.
- Procesos de reflexión e investigación a partir de elementos gráficos como método de aproximación ao tema.
- Valoración das diversas manifestacións artísticas multidisciplinares definidas ao longo da unidade.
- Superación de certas premisas sociais adquiridas mediante a coparticipación de actividades colectivas de movemento e ritmo.
- Guía de audición Da adoración da terra, da primeira parte Da consagración da primavera, de Igor Stravinski.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Reflexionar sobre as imaxes, as audicións e os textos que se proferen na súa relación cos contidos teóricos e prácticos da unidade.
2. Recoñecer os elementos principais inherentes á música e á danza.

3. Coñecer o ámbito profesional vinculado ao espectáculo da danza utilizando o vocabulario apropiado.
4. Ter presente a evolución da danza como fenómeno social e artístico desde o inicio dos primeiros ballets até hoxe día.
5. Aprender os nomes dos compositores de música para danza con perspectiva diacrónica con axuda de audicións ilustrativas.
6. Recoñecemento tomando como exemplo o breakdance e a cultura hip-hop da dimensión social da danza na cultura urbana actual.
7. Prácticas de edición de audio nun ordenador mediante o uso do programa Audacity.
8. Comprensión das dificultades da realización dunha cuña publicitaria e a súa resultada mediante a valoración persoal.
9. Valoración da actitude social e compromiso individual ao realizar a actividade coreográfica da práctica temática.
10. Comprensión de certos xeitos psicofisiolóxicos que inflúen na práctica profesional da danza.

APORTACIÓN DO ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Oferecer elementos para a elaboración de xuízos fundamentados na apreciación da danza como expresión artística vinculada ao linguaxe da música.

Competencia de autonomía e iniciativa persoal.

- Participar nas actividades colectivas como medio de consolidación do aprendizaxe dos contidos da unidade así como medio de afirmación social dentro do grupo.

Competencia para aprender a aprender.

- Levar a cabo actividades de creación e práctica musical mediante o uso de estratexias de estudo adquiridas adaptándolas aos niveis de exigencia das tarefas solicitadas.

Competencia en comunicación lingüística.

- Adquirir e usar un vocabulario musical preciso en relación coa música e a danza aplicado tanto á expresión escrita como á oral.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

- Reflexionar sobre o uso indiscriminado da música co fin de xerar faviñas saudabeis.
- Identificar a súa función como consumidor dentro do ámbito da industria musical como membro activo no que recai a última decisión sobre os produtos de consumo musicais.
- Desenvolver actitudes de respecto e apreciación das representacións escénicas de carácter musical como unha expresión artística multidisciplinar.

UNIDADE 6. A música no cine

A PRESENTACIÓN

O cine foi denominado a sétima arte en relación ás seis artes clásicas, pola súa capacidade para combinar diversos medios nun linguaxe propio: interpretación, texto, fotografía, vídeo, música... Xurdido no último suspiro do s. XIX é, sen dúbida, un dos medios que mellor conseguiu contactar co público durante o seu escaso século de vida. E é que, aínda que xéneralmente vinculado á industria do entretemento, demostrou sobradamente as posibilidades coas que conta como disciplina artística.

ESQUEMA DA UNIDADE

Sesión 1. A industria del cine.	<ul style="list-style-type: none">• Axentes que participan no negocio do cine: produtoras, distribuidoras e exhibidores.• Os profesionais do cine.
Sesión 2. A creación de la música de una película.	<ul style="list-style-type: none">• O proceso de poñer música a unha película.• O compositor.• As funcións da música con carácter cinematográfico.
Sesión 3. Música E cine: os orígenes.	<ul style="list-style-type: none">• O nacemento do cine e os primeiros compositores cinematográficos.• Compositores anteriores á

	II Guerra Mundial.
Sesión 4. Música e cine despóis da II Guerra Mundial	<ul style="list-style-type: none"> • Compositores posteriores á II Guerra Mundial. • La música de cine después de 1970.
Sesión 5. A música de cine en España.	<ul style="list-style-type: none"> • Orixes e evolución da música de cine en España e sus principales protagonistas.
Sesión 6. Música e novas tecnoloxías: editores audiovisuales. Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Os editores audiovisuales. • Tareas de edición • Almacenaxe e difusión de documentos. • Compartir vídeos en <i>Google Video</i>. • Compartir vídeos en <i>Youtube</i>.
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Creación dunha escena a partir dunha melodía.
Leitura.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A función da música cinematográfica</i> (extracto dunha entrevista a Ennio Morricone publicada na <i>Revista Scherzo</i>).

OBXECTIVOS

1. Adquirir coñecementos prácticos sobre a indústria do cine e os principais profesionais que participan nesta.
2. Coñecer cuál é o proceso para pór música a un filme desde o punto de vista do compositor.
3. Analisar as funcións principais da música no ámbito cinematográfico.
4. Coñecer a orixe e evolución da música e os seus protagonistas principais desde as suas orixes até a actualidade.
5. Coñecer a evolución da música para cine en España a través da sua historia e aos seus protagonistas mais destacados.
6. Coñecer algunhas posibilidades dos editores audiovisuais e como compartir vídeos en internet (Google vídeo e Youtube).

7. Aprender a realizar unha cena cinematográfica a partir dunha melodía orixinal.
8. Reflexionar sobre as características da música no contexto cinematográfico.

CONTIDOS

- Comprender o concepto de cine como industria e como expresión artística en relación coa música.
- A organización da industria do cine.
- Os profesionais da realización cinematográfica.
- O compositor e as funcións da música no ámbito cinematográfico.
- A música para cine desde as orixes até hoxe día a través das diferentes etapas.
- Comparación mediante audicións de algunhas das bandas sonoras máis coñecidas.
- As orixes e evolución da música para cine en España.
- Investigación e traballo de carácter técnico sobre os temas principais das bandas sonoras.
- Realización de fichas cinematográficas de secuencias extraídas do cine español como método para ensaiar a redacción de guións, analizar a función da música nas cenas, as técnicas musicais empregadas...
- Coñecemento das posibilidades dos editores audiovisuais.
- Como compartir vídeos a través das plataformas máis populares de internet (Google vídeo e Youtube).
- Valorar a música como ferramenta ao servizo da narración cinematográfica.
- Guía para a creación dunha cena a partir dunha melodía orixinal.
- Valoración do concepto de música aplicada en relación co cine.
- Participar activamente nas actividades individuais ou grupais propostas ao longo da unidade.
- Guía de audición do cuarto movemento, The Relea-se , do Concerto para piano de Michael Nyman.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Caracterizar o concepto de música aplicada en relación co cine.
2. Coñecer as características que definen actualmente a industria do cine e aos profesionais da realización dos filmes.
3. Coñecer os procesos habituais de composición da música para un filme desde a perspectiva do compositor.

4. Caracterizar as distintas etapas da música no cine á longa da súa historia así como o nome de algúns músicos vinculados á historia do cine.
5. A música cinematográfica e os compositores máis relevantes do cine español.
6. Coñecer as posibilidades de un editor audiovisual e as posibilidades de internet en relación con estes materiais.
7. Aprender os pasos fundamentais para a elaboración dunha cena para o cine partir de música orixinal.

APORTACIÓN DO ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Aprender a valorar a aportación da música aos produtos cinematográficos como unha fórmula de profundación no valor artístico do resultado común.

Competencia de autonomía e iniciativa persoal.

- Profundar na comprensión do feito musical relacionado coa cinematografía para interiorizalo como fonte de pracer e enriquecemento persoal.
- Adquirir parámetros de valoración como medio para profundar no desenvolvemento de gostos persoais en relación cos produtos cinematográficos e a música.

Competencia para aprender a aprender.

- Levar a cabo actividades de análise e investigación guiadas sobre xeitos concretos da experiencia musical en relación co cine con autonomía sobre a xestión e control dos procesos como medio de desenvolvemento de estratexias de aprendizaxe propios aplicables a outros ámbitos culturais e artísticos.

Competencia en comunicación lingüística.

- Adquirir e usar un vocabulario musical preciso en relación coa música, a cinematografía e os gostos persoais.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

- Reflexionar sobre o posicionamento persoal fronte aos produtos da industria cinematográfica a partir de eleccións personalizadas.

UNIDADE 7. Preferencias musicais

APRESENTACIÓN

Unha vez os alumnos coñecen a actualidade da industria musical chegou o momento de profundar na toma de conciencia da súa participación no mesmo. Desde esta perspectiva estuda-se o proceso de formación dos gustos musicais e os factores que en el interveñen de forma mais directa: a influencia do noso entorno (familia, amigos...) e a dos medios de comunicación (televisión, radio, prensa e internet). Pretende-se que os alumnos sexan capaces de desenvolver un aparello crítico propio que lles permita definir as súas preferencias musicais de forma autónoma e independente de maneira que sexan capaces de discriminar as influencias externas positivas das negativas.

ESQUEMA DA UNIDADE

Sesión 1. Medios tradicionais de difusión da música.	<ul style="list-style-type: none">• A difusión de la música.• Música e radio.• Música e prensa• Música e televisión.
Sesión 2. Internet e a música.	<ul style="list-style-type: none">• Internet como medio universal de difusión da música.
Sesión 3. Práctica musical.	<ul style="list-style-type: none">• Test de actitude fronte ao consumo da música.
Sesión 4. Principais medios de promoción musical.	<ul style="list-style-type: none">• Principais recursos de promoción musical: eventos mediáticos, distinciones, espectáculos e conciertos musicalia.
Sesión 5. Práctica musical.	<ul style="list-style-type: none">• Análise crítico da promoción musical (<i>Los Simpson</i>).

Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Crear un diaporama mediante un editor audiovisual (<i>Windows Movie Maker</i>).
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Edición dunha revista musical.
Lectura.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>O negocio da música</i> (fragmento extraído do libro del mismo título de Paula Susaeta e Paco Trinidad).

OBXECTIVOS

1. Valorar os diversos estilos musicais a partir das suas características en relación coa apreciación persoal mediante a análise auditiva.
2. Coñecer os principais medios de difusión da música na actualidade.
3. Tomar conciencia dos faviñas de consumo de produtos musicais.
4. Descubrir a maneira en que a industria discográfica inflúe no praza.
5. Analisar de forma crítica algunhas prácticas da industria musical.
6. Aprender a manexar un editor audiovisual.
7. Descubrir o proceso de edición dunha revista musical.
8. Reflexionar sobre a fundamentación dos gustos musicais en relación coa industria discográfica.

CONTIDOS

- Valorar diversos estilos musicais mediante a análise auditiva como medio de desenvolvemento do gusto persoal.
- Tomar conciencia dos gustos musicais propios fronte ás influencias externas e a mercadotecnia discográfica.
- Coñecer os medios principais utilizados pola industria discográfica para a difusión e promoción dos seus produtos (radio, televisión e internet).
- Investigar en relación cos medios de difusión anteriores para ter unha visión o máis actual posíbel dos medios de promoción utilizados pola industria fonográfica.
- Axudar a coñecer a actitude individual dos alumnos respecto aos seus faviñas de consumo de música.

- Descubrir os meios dos que se vale a indústría fonográfica para promocionar os seus productos.
- Analisar o fenómeno "canción do verán" como exemplo da práctica promocional da indústría musical.
- Analisar desde un punto de vista crítico algunhas prácticas da indústría musical en relación cos artistas a partir da visualización dun capítulo Dos Simpson.
- Aprender a realizar presentacións e diaporamas mediante o uso dun editor de audio (Windows Movie Maker).
- Análise do proceso de creación dunha revista musical.
- Práctica colectiva da realización dunha revista musical.
- Reflexionar sobre a situación da música na actualidade con actitude crítica e en relación cos gustos persoais.
- Reflexión sobre as distintas influencias externas que recibemos á hora de perfilar as nosas preferencias musicais.
- Valoración dos gustos e opinións dos demais a partir da toma de conciencia dos gustos e preferencias persoais.
- Guía de audición da peza n.º 8, Natch, da segunda parte de Pierrot Lunaire, de Arnold Schoenberg.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Coñecer os principais canais de difusión utilizados pola indústría discográfica.
2. Tomar conciencia das actitudes e faviñas procedimentais persoais relacionados co consumo de música.
3. Recoñecer as estratexias aplicadas pola indústría discográfica para valorar e promocionar os seus productos así como algunhas das prácticas utilizadas.
4. Aprender a realizar sinxelas presentacións utilizando un editor audiovisual.
5. Participar na realización dunha revista musical con actitude discursiva.
6. Reflexionar sobre a situación da actualidade musical.
7. Pór de manifesto os propios gustos como mostra de madurez persoal.

APORTACIÓN DO ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Recoñecer as características dos diferentes expresións musicais que configuran os nosos propios gustos independentemente de valoracións de

calidade e das influéncias convencionais que a indústria musical utiliza como recursos para a promoción das suas productos.

Competéncia de autonomía e iniciativa persoal.

- Toma de conciencia dos gustos musicais propios como parte dunha decisión persoal a partir da relación da presenza constante da música nos nosos vistas.
- Tomar conciencia dos propios gustos no ámbito musical como mostra de madurez persoal fronte ás influéncias externas.

Competéncia para aprender a aprender.

- Levar a cabo actividades que leven á reflexión sobre o desenvolvemento dos gustos propios musicais.
- Desenvolvemento de estratéxias para sopesar o valor das influéncias externas e o coñecemento para discriminar a información non desexada.

Competéncia en comunicación lingüística.

- Adquirir e usar un vocabulario musical preciso en relación coa expresión dos nosos propios gustos musicais tanto de forma oral como escrita.

Competéncia no coñecemento e a interacción co mundo físico.

- Aprender a interactuar cos medios de difusión que a indústria da música utiliza como recurso para coñecer as diferentes expresións musicais ás que temos acceso en xeral, e á actualidade da panorama musical en particular.
- Recoñecer as diferentes fontes de influencia externas que actúan sobre os gustos musicais persoais.

UNIDADE 8. **Crítica musical**

A PRESENTACIÓN

nesta unidade estuda-se a crítica musical como método para profundar na apreciación desta disciplina artística. Para a levar a cabo, é necesario aplicar unha visión tanto obxectiva como subxectiva que nos achegue, non só á música, se non tamén a todos os xeitos relacionados coa súa interpretación e contextualización.

Desde a primeira unidade deste libro orientou-se o aprendizaxe cara a práctica personalizada como método para desenvolver nos alumnos un

aparello crítico propio. O obxectivo desta última unidade é que, a partir de todos os coñecementos que xa posúen, sexan capaces de utilizar o seu sentido crítico para valorar calquera tipo de música e entender o porqué dos seus gustos musicais de cara a poder xustificá-los dunha forma precisa.

ESQUEMA DA UNIDADE

Sesión 1. O exercicio de la crítica.	<ul style="list-style-type: none"> • O exercicio da crítica. • Algúns criterios de evaluación.
Sesión 2. A crítica musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Definición de crítica musical. • Premisas para unha boa crítica musical.
Sesión 3. O pensamento crítico.	<ul style="list-style-type: none"> • Definición de pensamento crítico. • Os cinco pasos do pensamento crítico.
Sesión 4. Práctica musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Analizar críticas musicais.
Sesión 5. Música e novas tecnoloxías: o universo dos <i>blogs</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Definición e contidos dun blog ou bitácora. • •
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Criar un blog. • •
Práctica temática.	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración dunha crítica musical. • •
Leitura.	<ul style="list-style-type: none"> • O incidente con George Szell (fragmento extraído do libro <i>Conversacións con Glenn Gould</i>, de Jonathan Cott).

OBXECTIVOS

1. Enfrentar criterios de calidade a partir de audicións musicais.
2. Valorar a importancia da crítica musical.
3. Comprender as características e importancia do pensamento crítico.
4. Coñecer os principios básicos que deben rexer o exercicio da crítica.
5. Profundar nos xeños valorativos da crítica musical.
6. Introducción ao mundo da opinión en internet: creación e publicación dun blog.
7. Elaborar críticas musicais.
8. Reflexionar sobre a fiabilidade dos medios de difusión na actualidade.

CONTIDOS

- O exercicio da crítica profesional e a súa proxección social.
- A nozón de pensamento crítico.
- O proceso do pensamento crítico: fases de desenvolvemento.
- Investigación acerca de os riscos distintivos do pensamento crítico.
- Práctica de argumentacións críticas en procesos de opinión.
- Propostas para preparar unha argumentación a través do pensamento crítico.
- Reflexión acerca de os prexuízos como xeños negativos para a elaboración dunha crítica obxectiva.
- As características fundamentais da crítica musical.
- Principios básicos dunha crítica musical.
- Aplicación de criterios á hora de valorar desde un punto crítico audicións musicais.
- Reflexión sobre a práctica profesional da crítica musical.
- Análise de críticas musicais profesionais.
- Comparar mediante o exercicio da crítica musical dúas pezas de diferentes estilos musicais.
- Aplicacións da crítica musical profesional e non profesional no ámbito da musicología.
- Introducción ao mundo da opinión en internet: o conxunto de blog.
- Elementos constitutivos da publicación dun blog.
- Creación e publicación dun blog en internet.
- Proceso guiado da elaboración dunha crítica musical.
- Realización dunha crítica propia sendo en práctica os coñecementos aprendidos.
- Guía práctica para a elaboración de críticas musicais.
- Reflexión sobre a veracidade do tratamento da información nos diferentes medios de comunicación.

- Valorar a crítica musical como meio para avaliar as produccóns musicais.
- Interiorización dó conceiño de crítica musical dentro dun proceso de madurazón persoal.
- Aplicación dous valores dó pensamento crítico como meio de interese polas opinións e gostos de outras persoas.
- Guia de audición dó primeiro movemento de Música par corda, percusión e celesta, de Bèla Bartók.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Reflexionar sobre a importancia dá crítica musical.
2. Coñecer a relevancia dó pensamento crítico.
3. Aplicar vos procesos dó pensamento crítico á hora de elaborar xuízos de opinión.
4. Coñecer as condicións previas necesarias para realizar unha crítica musical.
5. Aplicar diferentes criterios de avaliación derivados dó pensamento crítico en procesos comparativos.
6. Aprender vos pasos necesarios para a creación e publicazón dun blog en internet.
7. Elaboración en colaboración ou en solitario, de críticas de carácter musical.
8. Reflexionar sobre xeños relacionados cos meios de comunicación.

APORTACIÓN DÓ ÁREA ÁS COMPETÊNCIAS BÁSICAS

Competencia cultural e artística.

- Oferecer as ferramentas necesarias para a valoración de calqueira expresión musical mediante ou exercicio dó pensamento crítico.

Competencia de autonomía e iniciativa persoal.

- Exercitar ou pensamento crítico como meio de madurez persoal.
- Comprender ou fiña musical a partir dá aceptación das premisas básicas dá crítica musical obxectiva como meio de abordar valoracións subxectivas.

Competencia para aprender a aprender.

- Levar a cabo actividades de crítica musical como meio de atinxir conclusións obxectivas.

- Desenvolver estratexias de comprensión a partir dá análise crítico dó fiña musical a partir dous seus elementos musicais e paramusicais.

Competencia en comunicación lingüística.

- Adquirir e usar un vocabulario musical preciso mediante ou cual poder expresar opinións propias xustificadas.
- Desenvolver estratexias de expresión para expor e argumentar de forma coherente e comprensiva xuízos críticos.

Competencia non coñecemento e a interacción co mundo físico.

- Aprender a valorar as opinións e gustos de outras persoas mediante a comprensión e aceptación de argumentacións diverxentes.
- Xerar valoracións obxectivas sobre vos diferentes medios de difusión a través dá avaliación dous produtos musicais nas suas diferentes formas de expresión.

LIBRO DE TEXTO Editorial Santillana 4º E.S.

METODOLOXÍA

Un deseño curricular aberto e flexibel debe organizar a intervención educativa, de maneira que oriente sobre a selección e secuenciación dos contidos, para que podan ser incorporados significativamente á estrutura cognitiva de quen aprende, ou sexa, para poder ser utilizados en situacións diferentes a aquela na que se produce o aprendizaxe. O deseño curricular debe permitir adaptacións curriculares en función das características persoais, das necesidades específicas e da propia cultura.

É conveniente facer patente a funcionalidade dos novos coñecementos. A utilidade imediata aprendido debe motivar lal alumno para que sinta a necesidade de aprender e aplicar o que está aprendendo.

Para construír os aprendizaxes significativos debe-se partir dos coñecementos previos do alumnado, xa que a capacidade de comprensión non depende da cantidade de información recibida, se non da estruturación do coñecemento. Así, este proxecto se adapta á capacidade cognoscitiva do alumno, á súa experiencia e á súa realidade. En toda a secuenciación aparece unha progresión na complexidade dos novos contidos.

O proceso de ensino-aprendizaxe non se consegue dunha forma

espontánea, se non que require unha intervención planificada de todo o proceso, baseada no traballo de detección de coñecementos previos, de selección de obxectivos e toma de decisións sobre o método de traballo , as actividades de aprendizaxe e a avaliación, asumindo ademais a diversidade do alumnado.

PRINCÍPIOS METODOLÓXICOS

Princípios que deben rexer a elaboración da presente programación:

A actividade. Un método activo se caracteriza pola concepción inicial de que as cousas se aprenden realizando-as .A actividade subpón a posta en marcha dunha serie complexa de variabeis, que no área de Música poden ser corporais, intelectuais, espirituais, afectivas, sociais e expresivo-comunicativas.

A creatividade mediante a inclusión de actividades que estimulen o pensamento. A socialización, propiciando un coñecemento vivencial mediante o contacto coa realidade cultural e as manifestacións artísticas musicais , e mediante o traballo en equipa con actividades rexidas polo principio de participación en grupo. A interdisciplinariidade, tendo en conta a posibilidade de aproveitar os puntos de contacto con outras áreas e considerando os contidos transversais: como o elemento motivador que aúne actividades concretas como posíbel centro de interese. A globalización. O área de Música presenta uns blocos de contidos con grande conexión interna que forma unha unidade separabel.

Princípios metodolóxicos que se tiveron en conta na elaboración da presente programación:

O coñecemento previo da música que posuí o alumno é o punto de partida do novo aprendizaxe, tendo en conta que non todos os alumnos atinxiron os mesmos niveis de desenvolvemento e coñecemento en cursos anteriores.

O proceso de ensino-aprendizaxe é diferente para cada alumno, o que obriga ao profesor a elaborar actividades que aúnan a atención á totalidade do grupo coa necesidade de cada alumno.

nas actividades que o alumno realiza se inclúen procedementos que involucran ao alumno en todo o proceso.

Os recursos didácticos e metodolóxicos permiten desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe en todos os bloques de área.

O aprendizaxe da música necesita un tratamento global e cíclico polo que a música se aprende como un todo.

A situación de grupo na que se leva a cabo a educación musical é un factor didáctico importante que require flexibilidade na organización de cada actividade.

A UNIDADE DIDÁCTICA

Para a elaboración das unidades didácticas tiveron-se en conta os seguintes criterios:

- Partir da apreciación cercano para chegar ao lejano.
- Investigar nos gustos dos alumnos para lles axudar a depurar os seus gustos.
- Abordar os contidos de ensino-aprendizaxe, procedementos e actitudes, así como promover ou desenvolvemento das capacidades perceptivas e expresivas, sistematizando.
- escoita activa e atenta, memorización comprensiva, a voz coa que adquiren destrezas relativas á respiración e a emisión dos sons, así como a interpretación de ritmos e melodías.
- Os xeitos instrumentais, que implican a coordinación auditiva, visual e táctil.
- a disposición para o movemento, que potencia a coordinación corporal, estimula a audición e aporta un sentido global á expresión.

ATENZÓN Á DIVERSIDADE

A atenzón á diversidade é entendida como: " O profesor debe axustar a axuda pedagóxica ás diferentes necesidades do alumnado e facilitar recursos e estratexias variadas que permitan dar resposta ás diversas motivacións, intereses e capacidades dos alumnos"

(B.O.U.E. 13-IX-1991). neste sentido hai que pór especial atenzón ás peculiaridades e ao progreso do alumno no proceso de ensino-aprendizaxe.

Trata-se de afrontar a atenzón á diversidade a través do ensino personalizado, pero sen supoñer un tratamento específico e diferencial para cada un dos alumnos , se non un método didáctico a través do cual se poda acceder ao obxecto de aprendizaxe desde as propias características individuais.

desta maneira, segundo o ritmo de aprendizaxe do alumno se plantean unhas actividades ou outras , atendiendo a tres epígrafes:

- .actividades para todos
- .actividades para o alumno con ritmo lento
- .actividades para o alumno co ritmo de aprendizaxe mais rápido

O principio de continuidade de avaliación permite emprestar unha atenzón ás diferenzas dos alumnos ; iso fai posíbel organizar actividades de apoio para quen mostren algunha dificultade, e actividades de desenvolvemento para os que mostren maior interese ou capacidade.

*** As adaptacións na E.S.O. (2º e 3º) faránse coa colaboración do Departamento Orientador e cando o profesor teña un mellor coñecemento das capacidades dos alumnos individualmente .**

TEMAS TRANSVERSAIS

O Currículo oficial, que recolle coñecementos relativos a conceptos, procedimentos de traballo e valores, debe promover o desenvolvemento de novas actitudes e debe ser o suficientemente flexibel para captar novas necesidades formativas características dunha sociedade plural e en permanente troco.

O tratamento da Educación musical , recolle a totalidade dos temas transversais, aínda que é evidente unha maior conexión e implicación coa educación moral e cívica, educación para a paz e a convivencia e a educación para o consumo.Xunto a elas aparecen en lugar destacado: educación par a saúde e a educación ambiental.

Educación ambiental: o ruído e a contaminación sonora.

Educación do consumidor: a música na publicidade.

Educación moral e cívica: o traballo en equipa.

Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos:

. prohibición sobre mulleres en espectáculos, prohibición do canto feminino en celebracións católicas, a partir da Idade Meia.

Educación para a paz: interese e respeito cara a música de outras culturas.

Educación sexual e para a saúde: o correcto uso da voz a través da educación vocal.

Educación vial: atenzón aos demais e coordinación motora.

RECURSOS DIDÁCTICOS

A. Material básico que **se necesita**:

Aula espazosa , luminosa, insonorizada e con un anexo contiguo ou cercano valeiro para as clases de movemento (carecemos de tal requerimento)

Televisión , vídeo , DVD e videoproxector.

2 Pizarras pautadas

Colección suficientes de CDs de diversos estilos, épocas e autores

Equipo de música con CD , controllo dixital de minutos e segundos

Instrumentos de percusión, guitarra e piano ou teclado standard, ademais das flautas doces en cantidade moderada(tres polo menos)

Ordenador con tarxeta de son, programas secuenciadores e teclado Midi grabador de CDs.

B. Vídeos:

Guía dos instrumentos de orquestra.SNF.1981
ÓperasBrittenVideos do Ministerio de Educación e Cultura
Historia da Sinfonia.De.Visualm Mira o que música.
A Ber.Multimedia

Películas con temática musical: Amadeus, Amor inmortal, West Side Story,Billy Elliot,Los chicos del coro etc.É necesaria a ampliación da colección de música e DVDs didácticos.

C.Actividades extra-escolares:

Non se descarta a posibilidade de actividades que podan ser convenientes durante o desenvolvemento do curso escolar, como posíbeis concertos didácticos , plantexados segundo o departamento teña información.

D.Bibliografía básica

Os libros de texto que decidiron usar-se , xunto con outro material de reforzo , son os seguintes:

Para 2 ° ESO Editorial Almadraba

Para 3° de ESO Editorial Editex .

Para 4° Editorial Santillana

(audiciones poden vir nos dous CDS anexo ao libro)

AVALIACIÓN. PROCESO

Cándo avaliar as capacidades

Avaliación inicial. O primeiro momento avaliado corresponde á avaliación inicial, mediante o cual o profesor debe coñecer o que experiencias musicais posuen os alumnos, antes do inicio do desenvolvemento das actividades de ensino-aprendizaxe. Esta avaliación é unha condición indispensable para poder adecuar o ensino ás necesidades dos alumnos. Permite coñecer cual é a situación de partida en función duns obxectivos ben definidos e establecer os tipos de actividades que deben facilitar o aprendizaxe de cada alumno. Levá-la a cabo subpón coñecer e considerar tanto o nivel de desenvolvemento como os coñecementos específicos que ten o alumno e establecer cuál é a zona de intervención do ensino.

Tratamento da diversidade. A información obtida na avaliación inicial debe-se facilitar aos alumnos para que estes teñan a referencia de cuál é a súa disposición de partida respecto do aprendizaxe musical que vai ter durante o curso. Debe-se ter especial consideración na formación facilitada no referido ao tratamento da diversidade, transmitindo aos alumnos que non se trata de dun ensino-aprendizaxe de carácter competitivo, se non que non todos teñen o mesmo grao de desenvolvemento das capacidades musicais, e o importante é que se produzan logros en cada un dos alumnos en función das súas posibilidades e que, no medida que os seus intereses e motivación cara a música sexan maiores, mais posibilidades de desenvolver as súas capacidades musicais poderán ter.

Proceso de ensino-aprendizaje. Durante o desenvolvemento das actividades musicais o profesor realiza unha avaliación contínua que terá carácter formativo. Posteriormente realizará-se unha avaliación somativa que permitirá informar sobre cuál é o grao de desenvolvemento das capacidades musicais obtido polo alumno e a consecución de obxectivos , ao termo de períodos de tempo establecidos , como por exemplo ao final de cada trimestre ou do curso escolar. Mediante esta avaliación poderá-se comprobar o grao de logro obtido en relación ás intencións educativas establecidas nos obxectivos para el curso e aos aprendizajes realmente conseguidos.

Modalidades de avaliación

Externa. Comprende os momentos avaliadores realizados polo profesor : inicial, contínuo e final. Neste último debe ter-se en conta que durante este curso se implantan os exames de Setembro para a E.S.O.

Autoevaluación. Con ela consegue-se un maior nivel de concienciación acerca de o que se aprende e como se aprende. O alumno debe plantearse multitude de preguntas para desenvolver o seu nivel de concienciación e capacidade de auto avaliación, por ej.: realicei os exercicios mais sinxelos ? ,acabei coas tarefas ? , participei no canto ou na instrumentazón ? guardo silencio e empresto atenzón?, Teño interese ante os novos coñecementos?, aprendí mais este curso?...

PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

Servirán como instrumentos de avaliación tanto na E.S.O. como no Bacharelato, non só as **probos orais e escritas** se non tamén as observazóns das **actividades no aula** e o desenvolvemento na **práctica instrumental e vocal** , os **traballos** de investigación que se realicen, a realización e a boa presenza das **tareas** o **tratamento do material persoal e colectivo** e o **interese** pola materia.

No caso da E.S.O. ademáis poderanse recoller os cadernos para avaliar o traballo diario ao longo do trimestre ou a franxa temporal que se estime oportuno.

No caso de Bacharelato ,esto pode suceder para revisar os traballos de ampliación que deben facer os alumnos.

Evaluarase tamén a actitude na clase de música e o **silencio na aula** de maneira individualizada, especialmente relevante nesta materia á hora da escoita ao profesor, pero tamén a escoita na interpretación instrumental e máis as audicións e visionado de vídeos que serán obxectivo de análise. O comportamento que interfiera negativamente no necesario silencio neste aspecto non so será motivo de apercibimento ou falta grave si non que como importante obxectivo e procedemento a aprender non conseguido, influirá de modo decisivo na nota de avaliación (negativamente).

Todos estos aspectos serán recoxidos nos cadernos dos profesores e veránse convertidos en cualificacións nos boletíns.

Os alumnos que perdan o dereito á avaliación continúa serán avaliados mediante una proba escrita, tanto na E.S.O. como no Bacharelato.

A **avaliación extraordinaria** de Setembro basearase nun examen escrito cuxos contidos serán os obxectivos mínimos de cada curso

Puntualizar que a consecución dos obxectivos de 4º E.S.O. non conleva necesariamente á consecución dos obxectivos nos cursos anteriores da E.S.O. debido a que os contidos non teñen una continuidade directa de curso a curso.

Facer fincapé no *uso dos teléfonos móbiles na aula*.

O uso queda restrinxido ao uso específico que indique o profesor como parte das actividades musicáis.

Considérase un uso indebido no resto dos casos e considérase un procedemento a avaliar negativamente se o uso non está permitido.

Poderá considerarse como motivo de falta ou apercibemento o uso dos teléfonos móbiles que ademáis implique que o desenvolvemento das clases non sexa o adecuado.

CUALIFICACIÓN :

Coa nota numérica dende 0 ata 10

O aprobado considérase a partir do 5

A nota mínima para facer media con outros instrumentos de avaliación será de “2”.

Especificando coa gradación “*moi escaso, satisfactorio, boa, moi boa*”, as diferentes actitudes e capacidades dos alumnos trimestralmente.

➤ ALUMNOS PENDENTES:

Estos alumnos teñen a posibilidade dunha atención especial .Tratarase de axudar ós alumnos a alcanzar os obxectivos mínimos a lo menos.

Os procedementos serán a realización programada de exercicios e traballos.

No caso de que os alumnos non realicen o “reforzo” haberá unha proba escrita teñendo en conta os mínimos exisibles, será o que deberá superar o alumno, seguramente no terceiro trimestre.

As secuenciación de entrega de traballos ou probas, etc... será posto no taboleiro do Departamento de música.

FOMENTO DA LECTURA

O emprego do libro de texto , non será o único material que os alumnos utilizen no seu traballo, terán que leer outras fontes impresas e tamén ampliarán os contenidos coa búsqueda informática.

A lectura de partituras é unha forma diferente de lectura pero moi axeitada para o fomento da lectura nas suas variantes.

FOMENTO DAS T.I.C.

O uso das T.I.C. queda reforzado coa realización de algúns traballos feitos cos editores de textos.

Tamén a búsqueda de arquivos musicales en diferentes dispositivos Especialmente en 4º de E.S.O.o temario é moi indicado para usar Internet para a ampliación y aplicación dos contidos.

En todos os cursos nos que se imparte a materia de música o apoio nos medios audio-visuais nas explicacións do profesor/a é moi importante .

A música é un fenómeno relacionado directamente coa audición e tamén cos aspectos visuais.

A Xefa do Departamento de Música :

María Rivero Lestón